

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินผลการเรียนการสอนวิชา บส ๑๐๑ สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

บทคัดย่อโดย

รองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงนารถ ชัยรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นุชรี ตรีโลจน์วงศ์

อาจารย์ พวงผกา คงอุทัยกุล

รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัชรา สุทธิสำแดง

อาจารย์ สมใจ ประเสริฐจรัสกุล

อาจารย์ สมชาย วรรณญาณไกร

๑๐ ส.ค. ๒๕๕๙

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์, และคนอื่นๆ. (2546). การประเมินผลการเรียนการสอนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อการเรียนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตจำแนกตามตัวแปร เพศ คณะเนอเลียมสะสม ชั้นปี และคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวน 462 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะวิชา ชั้นปี และเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่า Z-test และ F-test

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นิสิตมีความเห็นว่าการเรียนรายวิชา บส 101 นั้น นิสิตได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนในระดับมากโดยรวม และรายชื่อ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวตามตัวแปรต่างๆ พบว่า
  - 1.1 นิสิตที่มีเพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความเห็นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน
  - 1.2 นิสิตชั้นปีต่างกันมีความเห็นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าการบรรลุจุดประสงค์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
  - 1.3 นิสิตสังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่าการบรรลุจุดประสงค์มากกว่านิสิตคณะวิชาอื่นๆ
2. นิสิตมีความเห็นว่าการเรียนวิชา บส 101 มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าโดยรวมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวตามตัวแปรต่างๆ พบว่า
  - 2.1 นิสิตที่มี เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และชั้นปีต่างกัน มีความเห็นว่าการเรียนวิชา บส 101 มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ไม่แตกต่างกัน
  - 2.2 นิสิตสังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นว่าการเรียนวิชา บส 101 มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่ามีประโยชน์มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์และคณะเภสัชศาสตร์
3. นิสิตมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวตามตัวแปรต่างๆ พบว่า
  - 3.1 นิสิตที่มี เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน
  - 3.2 นิสิตชั้นปีต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
  - 3.3 นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์
4. ความเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101
  - 4.1 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.60) เห็นว่าวิชา บส 101 ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไป บังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียน ทั้งเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้

4.2 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.80) เห็นว่าการสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์เป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญแต่ละเรื่องรับผิดชอบสอนในเรื่องนั้นๆ

4.3 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.10) เห็นว่าการสอนวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน

4.4 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.30) เห็นว่าควรจัดทำทะเบียนรายวิชานี้ไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ของภาควิชา

Evaluation of the study and teaching of LIS 101: Information and Study Fundamentals

AN ABSTRACT

BY

ASSOC. PROF. TADASAK WAJIRAPRECHAPONG

ASSIST. PROF. NONGNATH CHAIRAT

ASSIST. PROF. NUSHREE TRELOSWONG

MRS. PAUNGPHAKA KONGUTHAIKUL

ASSOC. PROF. PAWA PANMEKHA

ASSIST. PROF. PATCHARA SUTHISUMDANG

MRS. SOMJAI PRASERTJEERUNGKUL

MR. SOMCHAI WARUNYANUGRAI

Department of Library Science

Faculty of Humanities

Srinakharinwirot University

2003

dasak Wajiraprechapong; et al. (2003). *Evaluation of the study and teaching of LIS 101: Information and Study Fundamentals*. Bangkok: Department of Library Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. (photocopy).

The purpose of this research was to study students' opinions toward the study and teaching of the course LIS 101: Information and Study Fundamentals. The research also examined possible relationships between students' opinions and a number of variables, which include students' gender, year and field of study, and GPA. Stratified sampling was used to draw a sample of 462 from the undergraduate students Year 2, 3 and 4 in the academic year 2001. A set of questionnaire was designed to collect data. SPSS for Windows was applied to analyze data. The Z-test and F-test were used to test the hypotheses.

The results of the study were reported as follows:

1. The analysis of data in main categories and sub-categories showed that students achieved study objectives at a high level. The study of relationships between opinions and variables suggested that

1.1 Students' gender and GPA did not influence their opinions on study objectives.

1.2 A relationship was found between year of study and study objectives, with a level of significance at .01. Students in Year 2 achieved study objectives at a higher level than that of students in Year 3 and 4.

1.3 A relationship was found between field of study and study objectives, with a level of significance at .01. Students in Physical Education achieved study objectives at a higher level than that of students in other fields.

2. Students viewed that the contents of the course were useful to their study and research.

The analysis of relationships between opinions and variables showed that

2.1 Students' gender, GPA and year of study did not influence their opinions toward the value of course contents.

2.2 A relationship was found between field of study and the value of course contents, with a level of significance at .01. Students in Physical Education had a higher opinion on the value of course contents than those in Dentistry and Pharmacy.

3. Students rated the quality of faculty teaching performance at a high level. The analysis of relationships between opinions and variables showed that

3.1 Students' gender and GPA did not influence their opinions toward the quality of faculty teaching performance.

3.2 A relationship was found between year of study and their opinion on the quality of faculty teaching performance, with a level of significance at .01. Students in Year 2 gave a higher opinion on the quality of teaching performance than those in Year 3 and 4.

3.3 A relationship was found between field of study and their opinion on the quality of faculty teaching performance, with a level of significance at .01. Students in Physical Education had a higher opinion on the quality of teaching performance than those in Dentistry, Pharmacy, Humanities and Fine Arts.

4. Students' opinions toward the management of the course LIS 101 were:

4.1 The majority of students (70.60%) viewed that LIS 101 should be a compulsory General Education Course as it currently is.

4.2 The majority of students (68.80%) viewed that the team teaching approach would be more effective than the present one. With the new approach, each faculty member could develop expertise and teaching skill in each individual area. And students would benefit more from the new approach.

4.3 The majority of students (86.10%) viewed that LIS 101 should be taught in a smaller class size. The maximum number of students in each class should be not more than 50.

4.4 The majority of students (59.30%) agreed that the course lessons should be web-based and accessible on the Internet.

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินผลการเรียนการสอนวิชา บส 101 สาขาสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชรี ตรีโลจน์วงศ์

อาจารย์พวงผกา คงอุทัยกุล

รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรา สุทธิสำแดง

อาจารย์สมใจ ประเสริฐจรัสกุล

อาจารย์สมชาย วรรณญาณไกร

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2545

คำนำ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า เป็นกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนทุกคนจะต้องเรียน วิชานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ นิสิตรู้จักแหล่งสารสนเทศ รู้วิธีการสืบค้นสารสนเทศ และสามารถคัดเลือกสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

ปัจจุบันสถาบันบริการสารสนเทศ โดยเฉพาะห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งของไทย ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานและให้บริการสืบค้นสารสนเทศภายในห้องสมุด รวมทั้งการสืบค้นผ่านเครือข่ายต่างๆทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ เนื้อหาของวิชาดังกล่าวจึงต้องปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นด้วย

วิชานี้มีอาจารย์ผู้สอนหลายคน ทางภาควิชาฯ ได้พยายามให้อาจารย์เหล่านั้นได้มีแนวการสอนร่วมกันเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อันเป็นการสร้างความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้แก่ นิสิต โดยการใช้สื่อการสอนที่ร่วมกันผลิต การใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปแบบเดียวกัน การใช้ข้อสอบประเมินผลชุดเดียวกันทั้งที่เป็น การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค การกระทำดังกล่าวได้มีกรปฏิบัติจริงจังกมาเมื่อประมาณ 5 ปีหลังสุดนี้ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการสอนของอาจารย์เป็นเช่นไร เนื้อหาที่ได้ปรับเปลี่ยนไปตรงตามความต้องการของนิสิตหรือไม่ คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ที่สอนรายวิชานี้จึงดำเนินการวิจัยเพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างแข็งขัน ทำให้การวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
สมมุติฐานในการวิจัย	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การสอนการใช้ห้องสมุด	4
พัฒนาการสอนการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	6
หลักสูตรรายวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	12
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	14
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	15
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	53
สมมุติฐานในการวิจัย	53
วิธีดำเนินการวิจัย	53
สรุปผลการวิจัย	54
อภิปรายผล	57
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	65

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนิสิตชั้นปีที่ 2-4 ที่ศึกษาอยู่ใน 11 คณะวิชา	12
2	จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะวิชา และชั้นปี.....	13
3	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	16
4	ความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	17
5	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามเพศ	18
6	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	18
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามชั้นปี	19
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรายวิชา บส 101 ของนิสิต ต่างชั้นปีกัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง	21
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามคณะวิชา	22
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรายวิชา บส 101 ของนิสิต ต่างคณะวิชากัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง โดยจะแสดงเฉพาะคู่ที่พบ ความแตกต่าง	23
11	ความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	25
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามเพศ	26
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตาม ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	27
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามชั้นปี	29
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ของนิสิตต่างชั้นปีกัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง	32
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามคณะวิชา	33
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ของนิสิตต่างคณะวิชากัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง โดยแสดงเฉพาะคู่ที่พบความแตกต่าง	37
18	ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	39
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามเพศ	40
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตาม ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	41

21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามชั้นปี	42
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนรายวิชา บส 101 ของนิสิตต่างชั้นปีกัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง	44
23	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามคณะวิชา	47
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของนิสิตต่างคณะวิชากัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง โดยแสดงเฉพาะคู่ที่พบความแตกต่าง	49
25	ความเห็นของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานอกจากนิสิตจะเรียนรู้จากการสอนของอาจารย์ในชั้นเรียนแล้ว นิสิตยังต้องค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างมากอีกด้วย จึงจะประสบความสำเร็จและเกิดความเป็นเลิศทางวิชาการขึ้นได้ สถาบันการศึกษาทั้งหลายจึงจำเป็นต้องสร้างแหล่งที่จะเป็นศูนย์การศึกษาค้นคว้าขึ้น นั่นก็คือห้องสมุด ห้องสมุดจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการศึกษา และไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งความรู้เท่านั้น ยังเป็นแหล่งสร้างเสริมให้นิสิตเป็นผู้มีทักษะทางปัญญาอีกด้วย

ปัจจุบันห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาจะรวบรวมวัสดุสารสนเทศไว้หลากหลายรูปแบบ มีระบบการจัดเก็บที่มีลักษณะเฉพาะ จำเป็นที่ผู้จะต้องเรียนรู้วิธีการใช้ วิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ มหาวิทยาลัยต่างๆ จึงจัดให้มีการสอนรายวิชาในลักษณะการใช้ห้องสมุด ขึ้น โดยมีชื่อเรียกรายวิชาและการจัดการสอนแตกต่างกันไป เช่น บางแห่งจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตปริญญาตรีทุกคน บางแห่งจัดเป็นวิชาบังคับของบางคณะวิชา บางแห่งเป็นวิชาเลือกของบางคณะวิชา บางแห่งจัดแทรกอยู่ในรายวิชาอื่นๆ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดมาเป็นเวลากว่า 30 ปีแล้ว ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ จาก 1 หน่วยกิตเป็น 2 หน่วยกิตในปัจจุบัน และเปลี่ยนชื่อรายวิชาจาก การใช้ห้องสมุด เป็น ห้องสมุดกับการศึกษาค้นคว้า และเป็น สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ในปัจจุบัน แต่ตลอดระยะเวลาที่เปิดสอนมายังไม่มีการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว และปัจจุบันมีแหล่งสารสนเทศมากมายนอกเหนือไปจากห้องสมุด มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้ตนเองได้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้สำนักหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการใช้ระบบโอแพกเป็นเครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศในห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อเนื้อหาในการเรียนการสอนของรายวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า นี้มากพอควร และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ก็ได้ปรับปรุงแนวการสอนให้เป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนรายวิชานี้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากวิชานี้จะเป็นการติดอาวุธทางปัญญาให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้แหล่งสารสนเทศ วิธีการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ รู้จักกลั่นกรองสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์จึงเห็นสมควรดำเนินการวิจัยโดยศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเรียนการสอนวิชา บส101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเรียนการสอนวิชา บส101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และคณะวิชา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ได้ทราบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการเรียน การสอนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ในด้านต่างๆ ข้อมูลดังกล่าวภาควิชาบรรณารักษศาสตร์สามารถนำมาเป็น แนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอน ในการผลิตตำราเรียนวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้าให้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2544 ที่ศึกษาอยู่ใน 11 คณะวิชา คือ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ รวม 6,087 คน (ยกเว้นคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่เปิดใหม่ มีนิสิตยังไม่ครบ 4 ชั้นปี)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้เรียนรายวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า มาแล้ว ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามคณะวิชา ชั้นปี และเพศ ได้นิสิตจำนวน 462 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 เพศ แบ่งเป็น

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 ชั้นปี แบ่งเป็น

1.2.1 ชั้นปีที่ 2

1.2.2 ชั้นปีที่ 3

1.2.3 ชั้นปีที่ 4

1.3 คณะวิชา แบ่งเป็น

1.3.1 คณะมนุษยศาสตร์

1.3.2 คณะวิทยาศาสตร์

1.3.3 คณะสังคมศาสตร์

1.3.4 คณะทันตแพทยศาสตร์

1.3.5 คณะแพทยศาสตร์

1.3.6 คณะวิศวกรรมศาสตร์

1.3.7 คณะเภสัชศาสตร์

1.3.8 คณะสหเวชศาสตร์

1.3.9 คณะศิลปกรรมศาสตร์

1.3.10 คณะพลศึกษา

1.3.11 คณะศึกษาศาสตร์

1.4 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม แบ่งเป็น

1.4.1 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-2.75

1.4.2 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.76-4.00

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิชา บส 101 หมายถึง วิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า เป็นรายวิชาในกลุ่มมนุษยศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่บังคับเรียนสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีทุกคนทุกคณะ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 หมายถึง ความคิด ความรู้สึกมากมายของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101 ในเรื่องต่างๆ ซึ่งแสดงออกโดยการตอบแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
3. นิสิต หมายถึง ผู้เรียนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544
4. อาจารย์ หมายถึง ผู้สอนรายวิชา บส 101 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ
  - 5.1 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-2.75
  - 5.2 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.76-4.00

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนรายวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนรายวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนรายวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่อยู่ชั้นปีต่างกัน แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนรายวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การสอนการใช้ห้องสมุด
2. พัฒนาการสอนการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. หลักสูตรรายวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

การสอนการใช้ห้องสมุด

ความหมาย

การสอนการใช้ห้องสมุด เป็นคำที่ใช้อธิบายวิธีการที่บรรณารักษ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและกรรมวิธีในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ในภาษาอังกฤษมีการใช้คำนี้ที่หมายถึงการให้ความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุดอยู่หลายคำ เช่น Bibliographic instruction, Library instruction, User education, User instruction, และ Information literacy

ความสำคัญ

การสอนการใช้ห้องสมุดนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เขาต้องการ และช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพราะการสอนการใช้ห้องสมุดไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับสารสนเทศที่ต้องการเท่านั้น แต่ยังเป็นการช่วยให้เขารู้จักแหล่งสารสนเทศ วิธีการสืบค้นสารสนเทศ สามารถประเมินสารสนเทศ และคัดเลือกสารสนเทศที่ได้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามต้องการอีกด้วย หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การสอนการใช้ห้องสมุดเป็นการสอนให้ผู้ใช้มีภาวะการรู้สารสนเทศ (Information literacy) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ความจำเป็น

การสอนการใช้ห้องสมุดนับว่ามีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเห็นได้จากประเด็นด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปจากที่ครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนเป็นการสอนแก่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ทำให้วิธีการสอนเปลี่ยนแปลงไป จากการศึกษาที่ครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทุกอย่างโดยมีผู้เรียนคอยปฏิบัติตามคำสอน เปลี่ยนไปเป็นผู้เรียนต้องคิดค้นและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น การสอนให้ผู้ใช้เรียนรู้จักแหล่งสารสนเทศต่างๆ และรู้จักที่จะเลือกใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศเหล่านั้น เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับสถานการณ์ทางสารสนเทศที่ต้องเผชิญในอนาคตได้

2. การสอนให้ผู้ใช้เรียนมีทักษะในการใช้ห้องสมุด จะช่วยลดปัญหาในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ทั้งนี้เพราะแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน บางคนเรียนรู้ช้า ในขณะที่บางคนสามารถเข้าใจคำสอนของครูได้อย่างรวดเร็ว บางคนชอบที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีการอ่าน บางคนสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการฟัง ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนก็หลากหลาย

หลาย ดังนั้น การสอนให้ผู้เรียนรู้จักวัสดุสารสนเทศต่างๆ ในห้องสมุดจะช่วยให้เขาสามารถเลือกศึกษา เลือกอ่านได้ตรงตามความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งจะทำให้ผลของการเรียนรู้มีประสิทธิภาพขึ้น

3. ความรู้และสารสนเทศต่างๆ มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การสอนให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการเรียนรู้จึงมีความสำคัญกว่าการสอนให้รู้จักเนื้อหาความรู้ เพราะความรู้บางอย่างเมื่อกาลสมัยเปลี่ยนไปสิ่งที่คิดว่าถูกต้องอาจกลายเป็นผิด หรือความเชื่อในบางสิ่งบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การสอนให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าด้วยตนเองจากห้องสมุดและแหล่งสารสนเทศต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย

4. การเพิ่มปริมาณของสารสนเทศอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้มีปริมาณสารสนเทศมากมายมหาศาล ผู้ใช้ห้องสมุดในปัจจุบันจึงต้องเป็นผู้มีทักษะด้านห้องสมุด (Library literacy) หรือถ้าจะกล่าวในความหมายที่กว้างออกไป ก็คือจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สารสนเทศ (Information literacy) คือผู้ใช้ต้องสามารถเข้าถึงสารสนเทศ ประเมินสารสนเทศ คัดเลือกสารสนเทศ และนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ได้ตรงตามความต้องการ

5. การที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในห้องสมุดและวงการสารสนเทศ ก็เป็นเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องให้ความรู้แก่ผู้ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเหล่านั้น ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศที่ต้องการ

วัตถุประสงค์ของการสอนการใช้ห้องสมุด

การสอนการใช้ห้องสมุดโดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้แหล่งบริการสารสนเทศต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง
2. เพื่อให้ผู้ใช้รู้จักและเลือกใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอันนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด

ชีวิต

รูปแบบของการให้ความรู้เรื่องห้องสมุด

การให้ความรู้แก่ผู้ใช้ห้องสมุดทำได้หลายวิธี เช่น การใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ การใช้สื่อโสตทัศน หรือการให้คำแนะนำระหว่างการให้บริการตอบคำถาม เป็นต้น จากแนวคิดของ อีแวนส์ โอโมดีโอ และคาร์เตอร์ (Evans; Amodeo; & Carter. 1999 : 115-1123) โรเบิร์ต และแบลนด์ (Roberts; & Blandy. 1989 : 68-69) และ จินดา จำริญ (2529 : 35-37) สรุปได้ว่า การสอนการใช้ห้องสมุดอาจจัดได้ใน 2 รูปแบบ คือ

1. การสอนการใช้ห้องสมุดอย่างไม่เป็นทางการ (Informal or Point of use instruction)

การสอนการใช้ห้องสมุดในลักษณะนี้บางครั้งเรียกว่า การให้ความรู้เรื่องห้องสมุดเป็นรายบุคคล (One-on-one-instruction) ซึ่งเป็นการสอนที่เกิดขึ้นในระหว่างที่บรรณารักษ์ฝ่ายบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ากำลังให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้ เช่น การแนะนำการใช้ตราชนิในการสืบค้นหาเรื่องราวที่ต้องการจากสารานุกรม การแนะนำวิธีการสืบค้นสารสนเทศทางออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนั้นการสอนในลักษณะนี้ยังรวมถึงการให้ความรู้เรื่องการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ด้วยสื่อการสอนต่างๆ เช่น แผนภูมิ ป้ายนิเทศ เอกสาร ฯลฯ ที่อธิบายวิธีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ เป็นต้น

2. การสอนการใช้ห้องสมุดแบบเป็นทางการ (Formal instruction) เป็นวิธีการหลักที่ใช้ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ใช้ ซึ่งอาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น

2.1 การนำชมและการปฐมนิเทศ (Tours and Orientations)

การปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุดเป็นการแนะนำให้รู้จักห้องสมุดอย่างกว้างๆ เกี่ยวกับบริการและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับของห้องสมุด หลังจากนั้นจึงนำชมห้องสมุดเพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นสภาพจริงของห้องสมุดตามที่ได้

บรรยายไปแล้ว การนำชมและการปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุดยังเป็นวิธีการที่สร้างความคุ้นเคยเบื้องต้นระหว่างผู้ใช้กับห้องสมุด เป็นการลดภาวะความวิตกกังวล (Library anxiety) ของผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้กล้าที่จะใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดในอนาคตต่อไป

2.2 การสอนการใช้ห้องสมุดในชั้นเรียน (Classroom presentations)

การสอนการใช้ห้องสมุดในชั้นเรียนจะเน้นการสอนสิ่งลงไปในเรื่องราว กระบวนการต่างๆ ของห้องสมุด และขั้นตอนต่างๆ ของการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งอาจจะทำในลักษณะต่างๆ ดังนี้

2.2.1 การสอนเป็นรายวิชาหนึ่งของหลักสูตร (A course in the curriculum) เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนบริการและกิจกรรมของห้องสมุดอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้ห้องสมุดและการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ เช่น การใช้บัตรรายการ การสืบค้นด้วยโอแพค (OPAC) การใช้วัสดุอ้างอิงต่างๆ เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกขึ้นอยู่กับนโยบายของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง

2.2.2 การสอนเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาหรือเกี่ยวเนื่องกับรายวิชาในหลักสูตร (Course-related library instruction) เป็นการสอนการใช้ห้องสมุดที่สอดแทรกอยู่ในรายวิชาต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการใช้แหล่งสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานั้นๆ

2.2.3 การสอนในลักษณะที่เป็นการบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ในหลักสูตร (Course integrated library instruction) การสอนในลักษณะนี้เป็นการสอนที่พัฒนาขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง การจัดทำหลักสูตรนับตั้งแต่วัตถุประสงค์ และการกำหนดรูปแบบการสอนจะต้องให้สอดคล้องกับการกำหนดกิจกรรมการสอนการใช้ห้องสมุด ซึ่งในการนี้อาจารย์ผู้สอนและบรรณารักษ์จะต้องทำงานร่วมกันในการวางแผนการสอน และการดำเนินการสอน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม

พัฒนาการสอนการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร สอนวิชาการใช้ห้องสมุดแก่นิสิตตั้งแต่ พ.ศ. 2500 (นนทนา เมื่อ ก.พ. 2514 : 144) วิชญ์ ทับเที่ยง กล่าวถึงเหตุที่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด (Know Your Library) ขึ้นมา เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ แต่มีนิสิตบางกลุ่มมีความต้องการที่จะใช้ห้องสมุดเป็น ต้องการค้นหาหนังสือได้ และใช้บัตรรายการเป็น ได้ขอให้อาจารย์ที่ห้องสมุดช่วยแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดให้แบบไม่เป็นทางการ ต่อมหาวิทยาลัยฯ เห็นถึงความจำเป็นของวิชานี้ จึงได้เปิดสอนเป็นวิชาบังคับ 1 หน่วยกิต สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีทั้งปี 1 และ ปี 3 ผู้สอนคืออาจารย์ที่ทำงานในห้องสมุด (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์; และพวา พันธุ์เมฆา, บรรณารักษกร. 2537 : 16)

ในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรและเวลาเรียน จากการเรียนระบบ 3 ภาคเรียนมาเป็นระบบ 2 ภาคเรียน เปลี่ยนชื่อวิชาเป็น บรรณ 101 ห้องสมุดและการศึกษา ค้นคว้า มีค่า 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจัดสอนวิชานี้เป็นวิชาพื้นฐานบังคับทั้ง 8 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร ปทุมวัน พลศึกษา บางเขน บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา ตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2519 : 100) จัดพิมพ์หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พ.ศ. 2519 มีรายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยกิต เวลาเรียน และคำอธิบายรายวิชา ดังนี้

บรรณ 101	ห้องสมุดและการศึกษา ค้นคว้า	2(2)
LSc 101	Library and Study Fundamentals	·01031101
บทบาทและความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษา ทักษะในการใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษาหาความรู้ อย่างมี หลักเกณฑ์และกฎวิธี ตลอดจนการรู้จักใช้เทคนิคต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า และมีความสามารถ ในการทำบทนิพนธ์		

ในปี พ.ศ. 2531 มหาวิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการร่างเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไประดับปริญญาตรี คณะกรรมการได้กร่างเนื้อหาสาระวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยเปลี่ยนชื่อวิชาเป็น สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า และเขียนคำอธิบายรายวิชาขึ้นใหม่ โดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปด้วย

บร101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

2(2-0-4)

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ และแหล่งสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเลือก การสังเคราะห์ และการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี และมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้

ปัจจุบันวิชานี้จัดอยู่ในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป เปิดสอนแก่นักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่า 2 หน่วยกิต เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กำหนดเวลาเรียนประมาณ 15 สัปดาห์

หลักสูตรรายวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

ในหนังสือหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (2541 : 59) เขียนคำอธิบายรายวิชาซึ่งใช้สอนอยู่ในปัจจุบันดังนี้

บส101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

2(2-0)

LIS101 Information Services and Study Fundamentals

ศึกษาความหมาย ความสำคัญและแหล่งสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีทางสารสนเทศ การเลือก การสังเคราะห์ และการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี และมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้

จากคำอธิบายรายวิชาข้างต้น คณะจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จึงได้ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย หัวข้อและเนื้อหาวิชาโดยสังเขปดังนี้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ด้วยภาษาและรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสม
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต

หัวข้อและเนื้อหาวิชาโดยสังเขป

1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ
  - 1.1 ความหมายและความสำคัญของสารสนเทศ
  - 1.2 ประเภทของวัสดุสารสนเทศ
  - 1.3 แหล่งบริการสารสนเทศ
  - 1.4 สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - 1.5 หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ
2. วัสดุสารสนเทศและระบบการจัดเก็บ
  - 2.1 ความหมายและประเภทของวัสดุสารสนเทศ
  - 2.2 ระบบการจัดเก็บหนังสือ
  - 2.3 การจัดเก็บจุลสารและกฤตภาค
  - 2.4 การจัดเก็บวารสาร
  - 2.5 การจัดเก็บวัสดุประเภทสื่อโสตทัศน์
3. หนังสือ
  - 3.1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของหนังสือ
  - 3.2 ส่วนต่างๆ ของหนังสือ
  - 3.3 การระวางรักษาหนังสือ
4. บัตรรายการ และโอแพก
  - 4.1 บัตรรายการ
    - 4.1.1 ความหมายและประโยชน์ของบัตรรายการ
    - 4.1.2 ประเภทและส่วนต่างๆ ของบัตรรายการ
    - 4.1.3 หลักเกณฑ์การเรียงบัตรรายการ
    - 4.1.4 การใช้บัตรรายการ
  - 4.2 โอแพก
    - 4.2.1 ความหมายและประโยชน์ของโอแพก
    - 4.2.2 อนุหลักโอแพกของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และตัวอย่างการสืบค้น
    - 4.2.3 อนุหลักโอแพกของหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ
5. สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
  - 5.1 ความหมายและความสำคัญของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
  - 5.2 วารสาร ประเภท ลักษณะ และส่วนประกอบของวารสาร
  - 5.3 หนังสือพิมพ์ ประเภท ลักษณะ และส่วนประกอบของหนังสือพิมพ์
  - 5.4 การใช้สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
    - 5.4.1 คู่มือตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
    - 5.4.2 คู่มือช่วยค้นบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารและหนังสือพิมพ์
    - 5.4.3 คู่มือช่วยค้นเกี่ยวกับวารสารในรูปอิเล็กทรอนิกส์

6. การสืบค้นสารสนเทศ
  - 6.1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของฐานข้อมูล
  - 6.2 โครงสร้างของฐานข้อมูล
  - 6.3 ประเภทของฐานข้อมูล
  - 6.4 ระบบการสืบค้นทางออนไลน์
7. หนังสืออ้างอิง
  - 7.1 ความหมายและลักษณะของหนังสืออ้างอิง
  - 7.2 ประเภทของหนังสืออ้างอิง
  - 7.3 ข้อควรพิจารณาในการเลือกใช้หนังสืออ้างอิง
8. การศึกษาค้นคว้า
  - 8.1 ความหมายของการศึกษาค้นคว้า
  - 8.2 ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
  - 8.3 ขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า
9. การเขียนบทนิพนธ์
  - 9.1 ความหมายและประเภทของบทนิพนธ์
  - 9.2 ส่วนประกอบของบทนิพนธ์
  - 9.3 การเขียนบรรณานุกรม
  - 9.4 อัญประกาศ
  - 9.5 การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

เลชเนอร์ (Lechner. 1989 : Abstract) ได้วิจัยประเมินผลการสอนการสืบค้นสารสนเทศ โดยศึกษาความสัมพันธ์ของมาตรวัด 5 ประการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 301 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Education 180 แบ่งนิสิตเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

มาตรวัดที่เป็นตัวแปรต้นคือ การสอนการสืบค้นสารสนเทศ ส่วนมาตรวัดอีก 4 ประการที่เป็นตัวแปรตามคือ (1) แบบทดสอบความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศ มี 18 ข้อ (2) แบบวัดวิธีการสืบค้นสารสนเทศ มีข้อคำถาม 4 ข้อ ให้นักศึกษาไปสืบค้นจากโจทย์ที่กำหนดให้จากห้องสมุด UCLA (3) แบบวัดเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด มี 10 ข้อ (4) แบบทดสอบรูปแบบการใช้ประโยชน์จากห้องสมุด เป็นแบบทดสอบสำเร็จรูปของ Paces ซึ่งมี 10 ข้อ

กลุ่มทดลองได้รับกิจกรรม 3 อย่างคือ (1) การอ่านเอกสารหนา 35 หน้า ซึ่งมีเนื้อหาอภิปรายทฤษฎีการสืบค้นสารสนเทศ (2) รับฟังการบรรยายและอภิปรายเรื่องการสืบค้นสารสนเทศอย่างรวดเร็ว (Fast Library Research) และ (3) ทำแบบฝึกหัดเพิ่มความเข้าใจในการสืบค้นสารสนเทศ 6 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบสมมุติฐาน ไม่พบความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทั้ง 4 ตัวแต่ประการใด แต่พบความสัมพันธ์ของการสอนการสืบค้นสารสนเทศกับตัวแปรตามทั้ง 4 ตัว การที่ผลเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยกล่าวว่าเป็นเพราะการเลือกแบบทดสอบไม่เหมาะกับระดับของนิสิต และสภาพที่เป็นจริงขณะวิจัยที่มีการจัดโปรแกรมการสอนการสืบค้นอาจมีตัวแปรแทรกซ้อนอื่นเข้ามา ทำให้ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมุติฐานได้

ฮิท (Hitt. 1991 : Abstract) ได้วิจัยประเมินผลวิชาการใช้ห้องสมุดที่เป็นวิชาศึกษาทั่วไป ที่มหาวิทยาลัยแมนคาโต โดยศึกษาผลจากการเรียนวิชา Library-Media Education 101 ที่มีต่อทักษะและพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด วิธีการวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง คือกลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Library-Media Education 101 ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 1990 และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มที่ไม่ได้เรียนในรายวิชาดังกล่าว พอถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 1991 ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วนำผลมาเปรียบเทียบ

แบบทดสอบมี 20 ข้อ เป็นการวัดทักษะ ความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศ ครอบคลุมในเรื่อง ที่ตั้งของวัสดุสารสนเทศ ในห้องสมุด ชนิดของวัสดุสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล ยุทธศาสตร์การสืบค้น (การเลือกเมนู การกำหนดคำค้น) ส่วนแบบสอบถามเป็นการถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา และความคิดเห็นต่อการสืบค้นและการใช้สารสนเทศ

ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลอง มีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองมีการยืมวารสารวิชาการมากกว่าการยืมหนังสือ กลุ่มทดลองมีความเห็นว่าพวกเขาเมื่อมีความต้องการสารสนเทศจะเลือกใช้วัสดุสารสนเทศของห้องสมุดเป็นอันดับแรก และมีการใช้บ่อยขึ้น

ทอมเมอร์ (Toomer. 1993 : Abstract) ได้วิจัยการรับรู้ต่อบริการการสอนการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาผู้ใหญ่ ภาคพิเศษในวิทยาลัยเอกชนหลักสูตร 4 ปี 5 แห่ง ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ปกติแล้วการสอนการสืบค้นสารสนเทศในวิทยาลัยเอกชน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย นั้นจะสอนเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ และดำเนินการสอนโดยบุคลากรของห้องสมุด ส่วนการสอนให้กับนักศึกษาภาคพิเศษนั้นยังไม่มีข้อมูลชัดเจน ผู้วิจัยจึงวิจัยประเด็นดังกล่าว โดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาภาคพิเศษตอบ

ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีสถาบันใดที่มีการสอนการสืบค้นสารสนเทศให้กับนักศึกษาภาคพิเศษเลย นักศึกษาภาคพิเศษเห็นว่าพวกเขาควรได้รับการสอนการสืบค้นสารสนเทศเช่นเดียวกับนักศึกษาภาคปกติ แต่ควรจัดหลักสูตรการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของพวกเขา และพวกเขาเห็นว่าความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในระดับวิทยาลัย ส่วนบุคลากรของห้องสมุดที่รับผิดชอบการสอนเห็นว่า วิทยาลัยควรจัดเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้แก่ผู้สอนให้สอดคล้องกับสภาพความเจริญของระบบการจัดเก็บและการสืบค้นสารสนเทศในปัจจุบัน

โดนัลด์สัน (Donaldson. 1999 : 237-251) ศึกษาการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปที่เป็นความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์และคณาจารย์ของภาควิชาบริหารธุรกิจ เรื่อง การสอนการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ในรายวิชา Success Strategies for College โดยผ่านเว็บ สำหรับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 600 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาบริหารธุรกิจ ที่ Seneca College of Applied Arts and Technology Toronto, Ontario, Canada มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรห้องสมุดชนิดต่างๆ รวมถึงแหล่งทรัพยากรทางด้านธุรกิจ และงานวิจัย โดยจัดทำแผนการสอนสำเร็จรูปเป็น 5 รูปแบบ นักศึกษจะต้องทำแบบฝึกหัดและลงมือปฏิบัติในการสืบค้นแหล่งข้อมูลต่างๆ จากการประเมินผล พบว่า การรับรู้สารสนเทศและทักษะการค้นหาเบื้องต้น เนื้อหาการสอน วิธีการสอน การนำเสนออยู่ในระดับดี และดีเยี่ยม แต่มีข้อที่จะต้องนำมาพิจารณาและศึกษาต่อ คือ เมื่อถามนักศึกษว่า วิชานี้จะป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใด นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง ซึ่งอาจเพราะยังเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงยังไม่เข้าใจว่าทักษะหรือความรู้ในแหล่งทรัพยากรจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร

งานวิจัยในประเทศ

นิธิตา สังคหะ (2527 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การใช้ห้องสมุดและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดกับระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษากับนักศึกษาระดับปีที่ 3 และ 4 ในวิทยาลัยเอกชน 8 แห่งในเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ จำนวน 677 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของการใช้ห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นคว้าหาไปเขียนรายงาน และค้นคว้าเพื่อนำไปรายงานในชั้นเรียน วัสดุห้องสมุดที่ใช้ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้หนังสือวิชาการ รองลงไปคือหนังสืออ้างอิง ปัญหาในการใช้ห้องสมุด

นักศึกษามีปัญหาหลายเรื่องลำดับดังนี้ ทาหนังสือที่ต้องการไม่พบ ไม่ทราบวิธีการใช้หนังสือบางเล่ม ใต้เก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาในสถาบันที่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดมากกว่านักศึกษานักศึกษาในสถาบันที่ไม่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในสถาบันที่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดและสถาบันที่ไม่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

นันทพร ศุภโสภณ (2536 : บทคัดย่อ) วิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 360 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก นิสิตชายและหญิง นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน แต่นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์มีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ สูงกว่านิสิตคณะแพทยศาสตร์

โดยรวมนิสิตมีคะแนนความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้ห้องสมุดเฉลี่ยร้อยละ 47.90 โดยนิสิตคณะแพทยศาสตร์มีคะแนนสูงสุดคือ ร้อยละ 60.55 และสูงกว่านิสิตคณะอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุไร สรรพเศรษฐ (2536 : บทคัดย่อ) วิจัยเพื่อศึกษาการสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 12 แห่ง ในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน และปัญหาการสอนการใช้ห้องสมุด กับเพื่อประเมินการสอนการใช้ห้องสมุดจากทั้งผู้สอนและผู้เรียน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามถามผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด จำนวน 54 ชุด และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 437 ชุด ผลการวิจัยพบว่า การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 12 แห่ง ใช้วิธีจัดสอนเป็นรายวิชา ในหลักสูตร สอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาใดวิชาหนึ่ง และวิธีปฐมนิเทศห้องสมุด วัตถุประสงค์ในการปฐมนิเทศห้องสมุดพบว่า ทั้งผู้สอนและนักศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้จักทรัพยากรประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดมากที่สุด เนื้อหาในการปฐมนิเทศห้องสมุดพบว่า เนื้อหาที่ผู้สอนเน้นความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ทรัพยากรห้องสมุด บริการของห้องสมุด บัตรรายการและวิธีใช้บัตรรายการ ระเบียบข้อบังคับของห้องสมุดและมารยาทในการเข้าใช้ห้องสมุด ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่าควรเน้นความสำคัญในเรื่อง บริการของห้องสมุด บัตรรายการและวิธีใช้บัตรรายการ ในการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้สอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถเขียนรายงานทางวิชาการและเพื่อให้สามารถใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเองมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้จักบัตรรายการและวิธีใช้บัตรรายการมากที่สุด เนื้อหาในการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า เนื้อหาที่ผู้สอนเน้นความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ทรัพยากรห้องสมุด การจัดหมวดหมู่ทรัพยากรและการจัดเก็บ บัตรรายการ หนังสืออ้างอิงและวิธีใช้หนังสืออ้างอิง การเขียนรายงานทางวิชาการ การเขียนบรรณานุกรมและเชิงอรรถ ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่าควรเน้นความสำคัญในเรื่อง บริการของห้องสมุด และการเขียนรายงานทางวิชาการ ปัญหาในการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้สอนและนักศึกษาระบบปัญหาในด้านเนื้อหามากเกินไป ขาดอุปกรณ์การสอน บุคลากรมีจำนวนน้อย และเวลาสั้นเกินไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2544 ที่ศึกษาอยู่ใน 11 คณะวิชา จำนวน 6,087 คน ยกเว้นคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีนิสิตยังไม่ครบ 4 ชั้นปี

ตาราง 1 จำนวนนิสิตชั้นปีที่ 2-4 ที่ศึกษาอยู่ใน 11 คณะวิชา

คณะวิชา	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	รวม
มนุษยศาสตร์	305	278	271	854
วิทยาศาสตร์	387	365	380	1,132
สังคมศาสตร์	305	229	307	841
ทันตแพทยศาสตร์	36	34	41	111
แพทยศาสตร์	91	97	85	273
วิศวกรรมศาสตร์	215	176	176	567
เภสัชศาสตร์	62	60	31	153
สหเวชศาสตร์	40	34	34	108
ศิลปกรรมศาสตร์	173	144	137	454
พลศึกษา	205	303	310	818
ศึกษาศาสตร์	208	263	305	776
รวม	2,027	1,983	2,077	6,087

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้เรียนรายวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า มาแล้ว ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามคณะวิชา ชั้นปี และเพศ ได้นิสิตจำนวน 462 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะวิชา และชั้นปี

คณะวิชา	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	รวม
มนุษยศาสตร์	12	13	20	45
วิทยาศาสตร์	15	15	15	45
สังคมศาสตร์	15	15	12	42
ทันตแพทยศาสตร์	13	12	15	40
แพทยศาสตร์	15	12	15	42
วิศวกรรมศาสตร์	6	11	10	27
เภสัชศาสตร์	15	15	15	45
สหเวชศาสตร์	15	15	15	45
ศิลปกรรมศาสตร์	28	15	2	45
พลศึกษา	15	14	15	44
ศึกษาศาสตร์	15	15	12	42
รวม	164	152	146	462

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า
2. คณะผู้วิจัยช่วยกันสร้างแบบสอบถามติดตามผลการเรียนวิชา บส101 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต คือ เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชาที่สังกัด

2.2 ตอนที่ 2 เป็นข้อความความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 แบ่งย่อยเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ถามการบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา เมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว ส่วนที่ 2 ถามความเห็นเห็นว่าเนื้อหาวิชา บส 101 ที่ได้เรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาระดับใด ส่วนที่ 3 ถามความเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ที่สอนวิชา บส 101 ทั้ง 3 ส่วนแรกนี้ การตอบข้อความถามเป็นแบบมาตราประภคณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 4 เป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการสอนวิชา

บส 101 การตอบเป็นแบบให้เลือกตอบ

2.3 ตอนที่ 3 เป็นส่วนปลายเปิดเพื่อให้มีอิสระแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101 ที่นอกเหนือไปจากข้อคำถามที่ได้ถามใน 2 ตอนแรก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2544 ถึง วันที่ 25 มกราคม 2545 ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 462 ฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน พบว่าเป็นฉบับที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 462 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาบันทึกรหัสลงในกระดาษที่ออกแบบสำหรับกรอกข้อมูล แล้วนำไปบันทึกลงในโปรแกรมคำนวณผลสำเร็จรูป SPSS for Windows
3. ประมวลผลโดยคำนวณค่าสถิติต่างๆ ดังนี้
  - 3.1 ข้อมูลส่วนตัวของนิสิต นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ
  - 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านต่างๆ ที่ตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าน้ำหนักในการตอบ ดังนี้

ตอบช่อง น้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักเป็น	1
ตอบช่อง น้อย	กำหนดค่าน้ำหนักเป็น	2
ตอบช่อง ปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักเป็น	3
ตอบช่อง มาก	กำหนดค่าน้ำหนักเป็น	4
ตอบช่อง มากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักเป็น	5

การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

3.3 เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านต่างๆ เป็นรายข้อและรายด้านตามตัวแปรเพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยใช้ค่าสถิติ Z-test

3.4 เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านต่างๆ เป็นรายข้อและรายด้านตามตัวแปรชั้นปี และคณะวิชา โดยใช้ค่าสถิติ F-test หากพบความแตกต่างในข้อใด จะทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของค่าตอบแบบมาตราปรมาณค่า
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Z	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาสำหรับการกระจายแบบโค้งปกติ (Z-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาสำหรับการกระจายแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของผลบวกของคะแนน (Mean square)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedoms)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นต่อการบรรจุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรจุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา
4. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101
5. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา
6. ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101
7. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา
8. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	232	50.2
หญิง	230	49.8
รวม	462	100.0
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม		
2.75 และต่ำกว่า	189	40.9
มากกว่า 2.75	273	59.1
รวม	462	100.0
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 2	161	34.8
ชั้นปีที่ 3	151	32.7
ชั้นปีที่ 4	150	32.5
รวม	462	100.0
คณะวิชา		
คณะทันตแพทยศาสตร์	40	8.7
คณะแพทยศาสตร์	42	9.1
คณะมนุษยศาสตร์	45	9.7
คณะวิศวกรรมศาสตร์	27	5.8
คณะศึกษาศาสตร์	42	9.1
คณะสังคมศาสตร์	42	9.1
คณะพลศึกษา	44	9.5
คณะเภสัชศาสตร์	45	9.7
คณะวิทยาศาสตร์	45	9.7
คณะศิลปกรรมศาสตร์	45	9.7
คณะสหเวชศาสตร์	45	9.7
รวม	462	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามคุณลักษณะ เพศ ชั้นปี และคณะวิชา จะมีจำนวนในแต่ละคุณลักษณะย่อยใกล้เคียงกัน ยกเว้นคุณลักษณะระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 2.75 ขึ้นไป (ร้อยละ 59.1)

2. ความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม	3.68	0.74	มาก
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน	3.86	0.73	มาก
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	3.66	0.73	มาก
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษา และรูปแบบที่เหมาะสม	3.64	0.79	มาก
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต	3.67	0.83	มาก
รวม	3.70	0.60	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่านิสิตมีความเห็นว่าเมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว นิสิตบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน (ค่าเฉลี่ย 3.86)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ปรากฏดังตาราง 5-10

ตาราง 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามเพศ

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	ชาย		หญิง		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม	3.724	0.796	3.630	0.673	0.172
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน	3.832	0.769	3.891	0.681	0.380
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	3.612	0.724	3.713	0.727	0.135
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม	3.608	0.830	3.678	0.742	0.336
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต	3.724	0.874	3.622	0.782	0.185
รวม	3.700	0.635	3.707	0.561	0.901

$$Z_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 5 แสดงว่าโดยรวมนิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	คะแนน ≤ 2.75		คะแนน > 2.75		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม	3.688	0.746	3.670	0.733	0.803
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน	3.873	0.740	3.853	0.718	0.778
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	3.667	0.722	3.659	0.731	0.915

ตาราง 6 (ต่อ)

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	คะแนน ≤ 2.75		คะแนน > 2.75		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษา และรูปแบบที่เหมาะสม	3.651	0.775	3.637	0.798	0.857
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยในการค้นหา ความรู้ตลอดชีวิต	3.725	0.837	3.637	0.825	0.267
รวม	3.692	0.604	3.721	0.593	0.609

$$Z_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 6 แสดงว่าโดยรวมนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.75 และน้อยกว่า กับนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.75 ขึ้นไป
 วมเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้วบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของจุดประสงค์
 ว่าเป็นนิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ท 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามชั้นปี

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศ ที่มีต่อสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.957	4.978	9.482**
	ภายในกลุ่ม	459	240.989	0.525	
	รวม	461	250.946		
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.940	1.970	3.780*
	ภายในกลุ่ม	459	239.194	0.521	
	รวม	461	243.134		

ตาราง 7 (ต่อ)

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.056	1.528	2.919
	ภายในกลุ่ม	459	240.269	0.523	
	รวม	461	243.325		
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.062	2.531	4.135*
	ภายในกลุ่ม	459	281.009	0.612	
	รวม	461	286.071		
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมึนสึยในการใ้หาความรู้ตลอดชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	4.450	2.225	3.261*
	ภายในกลุ่ม	459	313.197	0.682	
	รวม	461	317.647		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.770	2.385	6.821**
	ภายในกลุ่ม	459	160.485	0.350	
	รวม	461	165.255		

$$F_{(.05 ; df 2, 459)} = 3.02$$

$$F_{(.01 ; df 2, 459)} = 4.66$$

จากตาราง 7 แสดงว่านิสิตชั้นปีต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้วบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 1 ข้อ คือ ข้อ 3 นิสิตมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนอีก 4 ข้อก็มีความเห็นแตกต่างกัน โดยข้อ 1 มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 2, ข้อ 4, และ ข้อ 5 มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่ามีนิสิตชั้นปีใดมีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุประสงค์ในการเรียนรายวิชา บส 101 ของนิสิตต่างชั้นปีกัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง

การบรรลุประสงค์ของการเรียนรายวิชา					
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม	ชั้นปี		ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.500	3.662	3.857
	ปีที่ 4	3.500	-	0.162	0.357*
	ปีที่ 3	3.662		-	0.195*
	ปีที่ 2	3.857			-
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน			ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.788	3.800	3.988
	ปีที่ 3	3.788	-	0.012	0.200*
	ปีที่ 4	3.800		-	0.188*
	ปีที่ 2	3.988			-
4. เพื่อให้เลือกและสังเคราะห์สารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม			ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.540	3.596	3.783
	ปีที่ 4	3.540	-	0.056	0.243*
	ปีที่ 3	3.596		-	0.187*
	ปีที่ 2	3.783			-
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต			ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.540	3.695	3.776
	ปีที่ 4	3.540	-	0.155	0.236*
	ปีที่ 3	3.695		-	0.086
	ปีที่ 2	3.776			-
รวม			ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.592	3.674	3.835
	ปีที่ 4	3.592	-	0.082	0.243*
	ปีที่ 3	3.674		-	0.161*
	ปีที่ 2	3.835			-

Intra

จากตาราง 8 แสดงว่าโดยรวมนิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าการเรียนรายวิชา บส 101 ตนเองได้บรรลุจุดประสงค์ของวิชา มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ในส่วนที่เป็นข้อย่อย ในข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 4 นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองได้บรรลุจุดประสงค์ของวิชา มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เช่นกัน ส่วนข้อ 5 นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองได้บรรลุจุดประสงค์ของวิชา มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 จำแนกตามคณะวิชา

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101					
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศ ที่มีต่อสังคม	ระหว่างกลุ่ม	10	13.200	1.320	2.504**
	ภายในกลุ่ม	451	237.746	0.527	
	รวม	461	250.946		
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	10	9.646	0.965	1.863*
	ภายในกลุ่ม	451	233.489	0.518	
	รวม	461	243.134		
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศ ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	10	9.108	0.911	1.754*
	ภายในกลุ่ม	451	234.217	0.519	
	รวม	461	243.325		
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จาก การศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	10	15.142	1.514	2.551**
	ภายในกลุ่ม	451	270.930	0.601	
	รวม	461	286.071		
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและ มีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้ตลอดชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	10	19.766	1.977	2.991**
	ภายในกลุ่ม	451	297.881	0.660	
	รวม	461	317.647		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	10	11.625	1.162	3.413**
	ภายในกลุ่ม	451	153.630	0.341	
	รวม	461	165.254		

$$F(.05; df 10, 451) = 1.85$$

$$F(.01; df 10, 451) = 2.37$$

จากตาราง 9 แสดงว่านิสิตต่างคณะวิชากันมีความเห็นในเรื่องการบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรายวิชา บส 101 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่าทุกข้อมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

เพื่อให้ทราบว่านิสิตคณะวิชาใดมีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรายวิชา บส 101 ของนิสิตต่างคณะวิชากัน เป็นรายคู่ในข้อที่พบความแตกต่าง โดยจะแสดงเฉพาะคู่ที่พบความแตกต่าง

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101

1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและคุณค่าของ สารสนเทศที่มีต่อสังคม	คณะวิชา	ทันตะ	พละ	วิศวะ	
	$\bar{X}$	3.350	3.932	3.963	
ทันตะ	3.350	-	0.582*	0.613*	
พละ	3.932		-	0.031	
วิศวะ	3.963			-	
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน	$\bar{X}$	ทันตะ	พละ		
	ทันตะ	3.575	-	0.561*	
	พละ	4.136		-	
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศ ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม	$\bar{X}$	เภสัช	วิทย์	พละ	
	เภสัช	3.444	-	0.312*	0.533*
	วิทย์	3.756		-	0.221
	พละ	3.977			-
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จาก การศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบ ที่เหมาะสม	$\bar{X}$	ทันตะ	เภสัช	พละ	
	ทันตะ	3.325	-	0.075	0.629*
	เภสัช	3.400		-	0.554*
	พละ	3.954			-

ตาราง 10 (ต่อ)

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101

5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศ และมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต		ทันตะ	ศิลปะ	เภสัช	มนุษย	พละ
	$\bar{X}$	3.375	3.444	3.511	3.533	4.114
ทันตะ	3.375	-	0.069	0.136	0.158	0.739*
ศิลปะ	3.444		-	0.067	0.089	0.670*
เภสัช	3.511			-	0.022	0.603*
มนุษย	3.533				-	0.581*
พละ	4.114					-
รวม		ทันตะ	เภสัช	มนุษย	ศิลปะ	พละ
	$\bar{X}$	3.420	3.524	3.569	3.622	4.023
ทันต	3.420	-	0.104	0.149	0.202	0.603*
เภสัช	3.524		-	0.045	0.098	0.499*
มนุษย	3.569				0.053	0.454*
ศิลปะ	3.622				-	0.401*
พละ	4.023					-

จากตาราง 10 แสดงว่าโดยรวมนิสิตคณะแพทยศึกษามีความเห็นว่ตนเองบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรายวิชา บส 101 มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีลักษณะเช่นเดียวกับผลรวมที่กล่าวข้างต้น ยกเว้นในข้อแรกที่นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่ตนเองบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะแพทยศึกษา

4. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101

เนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด	3.94	0.74	มาก
2. วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด	3.77	0.74	มาก
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด	3.70	0.78	มาก
4. การสืบค้นสารสนเทศ			
4.1 การใช้บัตรรายการ	3.18	1.00	ปานกลาง
4.2 การเรียงบัตรรายการ	3.15	0.95	ปานกลาง
4.3 การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด (การใช้เมนูต่างๆ, การใช้คำสั่งพิเศษ)	4.01	0.82	มาก
5. หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ	3.70	0.54	มาก
6. สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (วารสาร และหนังสือพิมพ์)			
6.1 ส่วนต่างๆ ของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ความสำคัญของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	3.58	0.76	มาก
6.2 วรรณวารสารหรือเครื่องมือช่วยค้นหาบทความจากวารสารหรือหนังสือพิมพ์	3.50	0.82	มาก
7. หนังสืออ้างอิง			
7.1 ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง	3.55	0.82	มาก
7.2 หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรม และสารานุกรม	3.50	0.82	มาก
7.3 หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ	3.49	0.84	ปานกลาง
7.4 หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่	3.28	0.90	ปานกลาง
8. ความหมายและขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า	3.62	0.77	มาก
9. การอ่านและการจดบันทึก	3.53	0.80	มาก
10. การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ	3.23	0.83	ปานกลาง
11. การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง	3.50	0.87	มาก
12. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม	3.66	0.88	มาก
13. โดยรวมทั้งหมดท่านเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงใด	4.05	0.72	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่านิสิตมีความเห็นว่าโดยรวมเนื้อหาวิชา บส 101 ทั้งหมดมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของตนในระดับ ก (ค่าเฉลี่ย 4.05)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่นิสิตเห็นว่ามีความสำคัญสูงในระดับมากที่สุด 5 ข้อแรกคือ การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.01) ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.94) วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.77) ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.70)

หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ (ค่าเฉลี่ย 3.77)

สำหรับข้อที่นิสิตมีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง มี 3 ข้อ คือ การเรียงบัตรรายการ (ค่าเฉลี่ย 3.15) การใช้บัตรรายการ (ค่าเฉลี่ย 3.18) การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ (ค่าเฉลี่ย 3.29) หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่ (ค่าเฉลี่ย 3.28) หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 3.49)

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ปรากฏดังตาราง 12-17

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	ชาย		หญิง		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด	3.987	0.747	3.887	0.739	0.148
2. วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด	3.763	0.767	3.783	0.715	0.776
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด	3.733	0.810	3.665	0.757	0.355
4. การสืบค้นสารสนเทศ					
4.1 การใช้บัตรรายการ	3.151	1.002	3.209	1.006	0.556
4.2 การเรียงบัตรรายการ	3.129	0.998	3.161	0.955	0.729
4.3 การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด(การใช้เมนูต่างๆ, การใช้คำสั่งพิเศษ)	3.983	0.827	4.039	0.811	0.460
5. หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ	3.634	0.916	3.765	0.746	0.091
6. สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (วารสาร และหนังสือพิมพ์)					
6.1 ส่วนต่างๆ ของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ความสำคัญของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	3.582	0.807	3.582	0.712	0.992
6.2 ดรรชนีวารสารหรือเครื่องมือช่วยค้นหาค้นหาความจากวารสารหรือหนังสือพิมพ์	3.483	0.837	3.513	0.802	0.692
7. หนังสืออ้างอิง					
7.1 ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง	3.500	0.837	3.596	0.791	0.208
7.2 หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรม และสารานุกรม	3.474	0.852	3.522	0.786	0.533
7.3 หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ	3.474	0.868	3.513	0.813	0.619
7.4 หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่	3.241	0.955	3.313	0.834	0.391
8. ความหมายและขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า	3.634	0.761	3.604	0.773	0.682

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	ชาย		หญิง		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. การอ่านและการจดบันทึก	3.543	0.805	3.513	0.797	0.687
10. การเขียนหรือพิมพ์ข้อประกาศ	3.254	0.837	3.209	0.820	0.554
11. การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง	3.500	0.837	3.491	0.895	0.914
12. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม	3.625	0.869	3.687	0.885	0.448
13. โดยรวมทั้งหมดท่านเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงใด	4.017	0.738	4.083	0.691	0.326

$$Z_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 12 แสดงว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างในข้อใดๆ เช่นกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101	คะแนน ≤ 2.75		คะแนน > 2.75		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด	3.963	0.710	3.919	0.768	0.531
2. วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด	3.735	0.747	3.798	0.737	0.370
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด	3.757	0.781	3.659	0.784	0.190
4. การสืบค้นสารสนเทศ					
4.1 การใช้บัตรรายการ	3.206	1.013	3.161	0.998	0.638
4.2 การเรียงบัตรรายการ	3.153	0.985	3.139	0.971	0.878
4.3 การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด (การใช้เมนูต่างๆ, การใช้คำสั่งพิเศษ)	4.000	0.819	4.018	0.820	0.813
5. หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังกษาหนังสือ	3.762	0.845	3.656	0.831	0.182

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามชั้นปี

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.586	0.293	0.528	
	ภายในกลุ่ม	459	254.594	0.555		
	รวม	461	255.180			
2. วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.075	1.038	1.897	
	ภายในกลุ่ม	459	251.061	0.547		
	รวม	461	253.136			
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.912	0.456	0.741	
	ภายในกลุ่ม	459	282.268	0.615		
	รวม	461	283.180			
4. การสืบค้นสารสนเทศ						
	4.1 การใช้บัตรรายการ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.140	4.070	4.097*
		ภายในกลุ่ม	459	455.949	0.993	
รวม		461	464.089			
4.2 การเรียงบัตรรายการ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.349	3.175	3.366*	
	ภายในกลุ่ม	459	432.934	0.943		
	รวม	461	439.283			
4.3 การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด (การใช้เมนูต่างๆ, การใช้คำสั่งพิเศษ)	ระหว่างกลุ่ม	2	2.925	1.462	2.193	
	ภายในกลุ่ม	459	306.021	0.667		
	รวม	461	308.946			
5. หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการวางรักษาหนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.373	3.687	5.358**	
	ภายในกลุ่ม	459	315.806	0.688		
	รวม	461	323.180			

ตาราง 14 (ต่อ)

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101					
6. สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (วารสาร และหนังสือพิมพ์)					
6.1 ส่วนต่างๆ ของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.758	1.379	2.401
ความสำคัญของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	ภายในกลุ่ม	459	263.616	0.574	
	รวม	461	266.374		
6.2 วรรณวารสารหรือเครื่องมือช่วยค้นหา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.716	0.858	1.280
บทความจากวารสารหรือหนังสือพิมพ์	ภายในกลุ่ม	459	307.781	0.670	
	รวม	461	309.498		
7. หนังสืออ้างอิง					
7.1 ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.258	4.264	6.570**
อ้างอิง	ภายในกลุ่ม	459	297.924	0.649	
	รวม	461	306.452		
7.2 หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.497	3.749	5.698**
และสารานุกรม	ภายในกลุ่ม	459	302.000	0.658	
	รวม	461	309.497		
7.3 หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.152	2.531	4.135*
	ภายในกลุ่ม	459	322.328	0.612	
	รวม	461	235.480		
7.4 หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.534	3.267	4.119*
อักษรานุกรม หนังสือแผนที่	ภายในกลุ่ม	459	364.003	0.793	
	รวม	461	370.537		
8. ความหมายและขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า					
	ระหว่างกลุ่ม	2	2.686	1.343	2.298
	ภายในกลุ่ม	459	268.266	0.584	
	รวม	461	270.952		

ตาราง 14 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. การอ่านและการจดบันทึก	ระหว่างกลุ่ม	2	5.031	2.515	3.980*
	ภายในกลุ่ม	459	290.104	0.632	
	รวม	461	295.134		
10. การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.218	0.609	0.888
	ภายในกลุ่ม	459	315.000	0.686	
	รวม	461	316.219		
11. การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.682	0.341	0.454
	ภายในกลุ่ม	459	344.809	0.751	
	รวม	61	345.491		
12. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.407	2.704	3.557*
	ภายในกลุ่ม	459	348.872	0.760	
	รวม	461	354.279		
13. โดยรวมทั้งหมดท่านเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงใด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.683	1.341	2.641
	ภายในกลุ่ม	459	233.172	0.508	
	รวม	461	235.855		

$$F(.05 ; df 2, 459) = 3.02$$

$$F(.01 ; df 2, 459) = 4.66$$

จากตาราง 14 แสดงว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างชั้นปีก็มีความเห็นต่างกัน ข้อ 4.1 (การใช้บัตรรายการ) ข้อ 4.2 (การเรียงรายการ) ข้อ 5 (หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ) ข้อ 7.1 (ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง) ข้อ 7.2 (หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรม และสารานุกรม) ข้อ 7.3 (หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ)

ข้อ 7.4 (หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่) ข้อ 9 (การอ่านและการจัดบันทึก) ข้อ 12 (การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม)

เพื่อให้ทราบว่านิสิตชั้นปีใดมีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ของนิสิตต่างชั้นปีกัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101					
4.1 การใช้บัตรรายการ	ชั้นปี		ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.067	3.099	3.360
	ปีที่ 4	3.067	-	0.032	0.293*
	ปีที่ 3	3.099		-	0.261*
	ปีที่ 2	3.360			-
4.2. การเรียงบัตรรายการ			ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.020	3.106	3.298
	ปีที่ 3	3.020	-	0.086	0.278
	ปีที่ 4	3.106		-	0.192*
	ปีที่ 2	3.298			-
5. หนังสือ ส่วนต่างๆของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ			ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.563	3.660	3.863
	ปีที่ 3	3.563	-	0.097	0.300*
	ปีที่ 4	3.660		-	0.203*
	ปีที่ 2	3.863			-
7.1 ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง			ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.393	3.517	3.720
	ปีที่ 4	3.393	-	0.124	0.627*
	ปีที่ 3	3.517		-	0.203*
	ปีที่ 2	3.720			-

ตาราง 15 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	ชั้นปี	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
7.2 หนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม สารานุกรม	$\bar{X}$	ปีที่ 4 3.387	ปีที่ 3 3.424	ปีที่ 2 3.671
	ปีที่ 4	3.387	-	0.037
	ปีที่ 3	3.424	-	0.247
	ปีที่ 2	3.671	-	-
9. การอ่านและการจดบันทึก	$\bar{X}$	ปีที่ 3 3.450	ปีที่ 4 3.453	ปีที่ 2 3.671
	ปีที่ 3	3.450	-	0.003
	ปีที่ 4	3.453	-	0.218*
	ปีที่ 2	3.671	-	-
12. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม	$\bar{X}$	ปีที่ 4 3.553	ปีที่ 3 3.603	ปีที่ 2 3.801
	ปีที่ 4	3.553	-	0.050
	ปีที่ 3	3.603	-	0.198*
	ปีที่ 2	3.801	-	-

จากตาราง 15 แสดงว่าความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ที่พบความแตกต่างทั้งหมดนั้น นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าเป็นประโยชน์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 ทั้งสิ้น ส่วนข้อ 7.3 และ 7.4 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามคณะวิชา

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	10	17.200	1.720	3.260**
	ภายในกลุ่ม	451	237.979	0.528	
	รวม	461	255.180		

ตาราง 16 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	
2. วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	10	7.715	0.771	1.418	
	ภายในกลุ่ม	451	245.422	0.544		
	รวม	461	253.136			
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	10	15.841	1.584	2.672**	
	ภายในกลุ่ม	451	267.339	0.593		
	รวม	461	283.180			
4. การสืบค้นสารสนเทศ						
	4.1 การใช้บัตรรายการ	ระหว่างกลุ่ม	10	28.399	2.840	2.940**
		ภายในกลุ่ม	451	435.690	0.966	
รวม		461	464.089			
4.2 การเรียงบัตรรายการ	ระหว่างกลุ่ม	10	24.517	2.452	2.666**	
	ภายในกลุ่ม	451	414.766	0.920		
	รวม	461	439.283			
4.3 การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด (การใช้เมนูต่างๆ, การใช้คำสั่งพิเศษ)	ระหว่างกลุ่ม	10	13.350	1.335	2.037*	
	ภายในกลุ่ม	451	295.596	0.655		
	รวม	461	308.946			
5. หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	10	14.464	1.446	2.113*	
	ภายในกลุ่ม	451	308.715	0.684		
	รวม	461	323.180			
6. สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (วารสาร และหนังสือพิมพ์)						
	6.1 ส่วนต่างๆ ของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ความสำคัญของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	10	9.311	0.9311	1.633
		ภายในกลุ่ม	451	257.064	0.570	
รวม		461	266.374			

ตาราง 16 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
6.2 วรรณิวารสารหรือเครื่องมือช่วยค้นหาบทความจากวารสารหรือหนังสือพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	10	6.640	0.664	0.989
	ภายในกลุ่ม	451	302.857	0.671	
	รวม	461	309.498		
7. หนังสืออ้างอิง					
7.1 ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง	ระหว่างกลุ่ม	10	6.481	0.648	0.974
	ภายในกลุ่ม	451	299.9717	0.665	
	รวม	461	306.452		
7.2 หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรมและสารานุกรม	ระหว่างกลุ่ม	10	10.433	1.043	1.573
	ภายในกลุ่ม	451	299.064	0.663	
	รวม	461	309.498		
7.3 หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	10	11.168	1.117	1.602
	ภายในกลุ่ม	451	314.312	0.697	
	รวม	461	325.480		
7.4 หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่	ระหว่างกลุ่ม	10	12.144	1.214	1.528
	ภายในกลุ่ม	451	358.392	0.795	
	รวม	461	370.537		
8. ความหมายและขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า	ระหว่างกลุ่ม	10	17.478	1.748	3.110**
	ภายในกลุ่ม	451	253.474	0.562	
	รวม	461	270.952		
9. การอ่านและการจดบันทึก	ระหว่างกลุ่ม	10	13.177	1.318	2.108*
	ภายในกลุ่ม	451	281.958	0.625	
	รวม	461	295.134		

ตาราง 16 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
10. การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ	ระหว่างกลุ่ม	10	11.907	1.191	1.765
	ภายในกลุ่ม	451	304.312	0.675	
	รวม	461	316.219		
11. การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง	ระหว่างกลุ่ม	10	1.762	2.176	3.032**
	ภายในกลุ่ม	451	323.729	0.718	
	รวม	461	345.491		
12. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม	ระหว่างกลุ่ม	10	21.664	2.166	2.937**
	ภายในกลุ่ม	451	332.616	0.737	
	รวม	461	354.279		
13. โดยรวมทั้งหมดท่านเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงใด	ระหว่างกลุ่ม	10	14.277	1.428	2.906**
	ภายในกลุ่ม	451	221.578	0.491	
	รวม	461	235.855		

$$F_{(.05; df 10, 451)} = 1.85$$

$$F_{(.01; df 10, 451)} = 2.37$$

จากตาราง 16 แสดงว่านิสิตต่างคณะวิชาท่านมีความเห็นในเรื่องประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 โดยรวม (ข้อ 13) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ 1 ข้อ 3 ข้อ 4.1 ข้อ 4.2 ข้อ 5 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 11 ข้อ 12 และ ข้อ 13

เพื่อให้ทราบว่านิสิตคณะวิชาใดมีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ของนิสิตต่างคณะวิชา กัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง โดยแสดงเฉพาะคู่ที่พบความแตกต่าง

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101		คณะวิชา								
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด					ทันตะ	เภสัช		สังคม		
		$\bar{X}$			3.575	3.778		3.786		
	วิศวะ	4.222	*							
	พละ	4.318	*		*			*		
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศ					มนุษย					
		$\bar{X}$			3.400					
	ศึกษา	3.976	*							
	พละ	3.977	*							
4.1 การใช้บัตรรายการ	มนุษย	วิศวะ	สังคม	ทันตะ	เภสัช	วิทย์	ศึกษา	สหเวช	ศิลปะ	
	$\bar{X}$	2.889	2.963	3.000	3.025	3.111	3.133	3.143	3.156	3.222
	พละ	3.818	*	*	*	*	*	*	*	*
4.2 การเรียงบัตรรายการ					มนุษย		สังคม		ทันตะ	
		$\bar{X}$			2.800		2.905		2.975	
	พละ	3.636	*		*		*		*	
5. หนังสือ ส่วนต่างๆของหนังสือ และการระวางรักษาหนังสือ					ทันตะ					
		$\bar{X}$			3.425					
	พละ	4.023	*							
8. ความหมายและขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า					ทันตะ	สังคม	สหเวช	เภสัช	ศิลปะ	
		$\bar{X}$			3.300	3.429	3.489	3.511	3.622	
	ศึกษา	3.880	*							
	พละ	4.000	*		*	*	*	*	*	
9. การอ่านและการจดบันทึก					สังคม					
		$\bar{X}$			3.262					
	พละ	3.818	*							

ตาราง 17 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101		คณะวิชา	
11. การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง		ทันตะ	
	$\bar{X}$	3.050	
ศิลปะ	3.733	*	
ศึกษา	3.738	*	
พละ	3.818	*	
12. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม		ทันตะ	
	$\bar{X}$	3.275	
พละ	3.909	*	
ศิลปะ	3.911	*	
ศึกษา	4.024	*	
13. ประโยชน์ของวิชา บส 101 ต่อ		ทันตะ	เภสัช
การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา	$\bar{X}$	3.750	3.778
โดยรวม	พละ	4.259	*

จากตาราง 17 แสดงว่าประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ในข้อย่อยที่นิสิตเห็นประโยชน์ต่างกัน ส่วนใหญ่แล้วนิสิตคณะพลศึกษาจะมีความเห็นว่ามีประโยชน์มากกว่านิสิตคณะวิชาทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์

6. ความคิดเห็นต่อการสอนรายวิชา บส 101 ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา	3.83	0.70	มาก
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี	3.80	0.71	มาก
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา	3.91	0.72	มาก
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.72	0.75	มาก
5. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ประเด็นต่างๆเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน	3.60	0.81	มาก
6. อาจารย์พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน	3.51	0.91	มาก
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย	3.66	0.80	มาก
8. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม	3.84	0.80	มาก
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจงข้อบกพร่องให้ทราบ	3.57	0.86	มาก
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม	3.76	0.76	มาก
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียน	3.58	0.85	มาก
12. นอกจากสอนเนื้อหาตามรายวิชาแล้วอาจารย์ยังปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย	3.69	0.82	มาก
13. การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะ ในการศึกษาค้นคว้า	3.76	0.78	มาก
14. ข้อสอบวัดผลมีความยากง่ายเหมาะสม	3.61	0.78	มาก
15. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุติธรรม	3.70	0.76	มาก
รวม	3.64	0.47	มาก

จากตาราง 18 แสดงว่านิสิตมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) และมีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อนิสิตมีความเห็นในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 6 ข้อแรก คือ อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.91) อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.84) การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา (ค่าเฉลี่ย 3.83) ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.80) อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม (ค่าเฉลี่ย 3.76) การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า (ค่าเฉลี่ย 3.76)

7. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และ คณะวิชา ปรากฏดังตาราง 19-24

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามเพศ

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	ชาย		หญิง		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา	3.819	0.734	3.835	0.673	0.809
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี	3.784	0.759	3.817	0.662	0.620
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา	3.884	0.738	3.935	0.706	0.447
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.668	0.771	3.774	0.725	0.129
5. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ประเด็นต่างๆเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน	3.621	0.839	3.574	0.777	0.534
6. อาจารย์พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน	3.547	0.925	3.474	0.900	0.387
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย	3.707	0.832	3.613	0.767	0.208
8. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้มีกปฏิบัติอย่างเหมาะสม	3.828	0.803	3.848	0.798	0.786
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจงข้อบกพร่องให้ทราบ	3.590	0.868	3.552	0.854	0.632
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและเต็มใจตอบคำถาม	3.759	0.757	3.756	0.755	0.976
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียน	3.608	0.881	35.43	0.823	0.418
12. นอกจากสอนเนื้อหาตามรายวิชาแล้วอาจารย์ยังปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย	3.724	0.843	3.656	0.793	0.375
13. การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะ ในการศึกษาค้นคว้า	3.763	0.795	3.752	0.762	0.882
14. ข้อสอบวัดผลมีความยากง่ายเหมาะสม	3.608	0.799	3.617	0.766	0.895
15. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุติธรรม	3.681	0.774	3.722	0.748	0.566
รวม	3.563	0.529	3.586	0.502	0.639

$$Z_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 19 แสดงว่านิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อ
รณมาเป็นรายข้อ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101	คะแนน ≤ 2.75		คะแนน > 2.75		Z
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา	3.836	0.699	3.820	0.708	0.816
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี	3.857	0.689	3.762	0.726	0.154
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา	3.942	0.686	3.886	0.746	0.411
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.672	0.778	3.755	0.729	0.250
5. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ประเด็นต่างๆเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน	3.630	0.779	3.575	0.829	0.471
6. อาจารย์พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน	3.587	0.856	3.457	0.947	0.127
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย	3.725	0.778	3.615	0.815	0.145
8. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม	3.878	0.779	3.809	0.814	0.360
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจงข้อบกพร่องให้ทราบ	3.587	0.837	3.560	0.877	0.740
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและเต็มใจตอบคำถาม	3.762	0.745	3.755	0.763	0.918
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียน	3.630	0.875	3.538	0.835	0.263
12. นอกจากสอนเนื้อหาตามรายวิชาแล้วอาจารย์ยังปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย	3.762	0.752	3.641	0.859	0.110
13. การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของ ทักษะในการศึกษาค้นคว้า	3.794	0.761	3.733	0.789	0.404
14. ข้อสอบวัดผลมีความยากง่ายเหมาะสม	3.651	0.747	3.586	0.805	0.376
15. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุติธรรม	3.735	0.754	3.678	0.766	0.421
รวม	3.736	0.523	3.678	0.568	0.256

$$Z_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 20 แสดงว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.75 และน้อยกว่า กับนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.75 ขึ้นไป มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามชั้นปี

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	10.039	5.020	10.563**
	ภายในกลุ่ม	459	218.108	0.472	
	รวม	461	228.147		
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี	ระหว่างกลุ่ม	2	5.003	2.502	5.021**
	ภายในกลุ่ม	459	228.676	0.498	
	รวม	461	233.680		
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.825	3.413	6.712**
	ภายในกลุ่ม	459	233.357	0.508	
	รวม	461	240.182		
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.913	0.457	0.812
	ภายในกลุ่ม	459	258.067	0.562	
	รวม	461	258.980		
5. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.333	0.666	1.020
	ภายในกลุ่ม	459	299.784	0.653	
	รวม	461	301.117		
6. อาจารย์พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.505	2.252	2.728
	ภายในกลุ่ม	459	378.941	0.826	
	รวม	461	383.446		
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย	ระหว่างกลุ่ม	2	7.809	3.905	6.226**
	ภายในกลุ่ม	459	287.838	0.627	
	รวม	461	295.647		
8. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.661	0.831	1.300
	ภายในกลุ่ม	459	293.163	0.639	
	รวม	461	294.825		

ตาราง 21 (ต่อ)

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจงข้อบกพร่องให้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.558	2.780	3.801**
	ภายในกลุ่ม	459	335.584	0.731	
	รวม	461	341.143		
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เติมใจตอบคำถาม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.496	3.248	5.816**
	ภายในกลุ่ม	459	256.352	0.558	
	รวม	461	262.848		
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.472	3.736	5.238**
	ภายในกลุ่ม	459	327.376	0.713	
	รวม	461	334.848		
12. นอกจากสอนเนื้อหาตามรายวิชาแล้วอาจารย์ยังปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.163	0.582	0.868
	ภายในกลุ่ม	459	307.575	0.670	
	รวม	461	308.738		
13. การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า	ระหว่างกลุ่ม	2	2.523	1.262	2.096
	ภายในกลุ่ม	459	276.325	0.602	
	รวม	461	278.848		
14. ข้อสอบวัดผลมีความยากง่ายเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.979	1.489	2.453
	ภายในกลุ่ม	459	278.669	0.607	
	รวม	461	281.647		
15. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.491	2.746	4.823**
	ภายในกลุ่ม	459	261.288	0.569	
	รวม	461	266.779		

ตาราง 21 (ต่อ)

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	3.516	1.758	5.930**
-		ภายในกลุ่ม	459	136.088	0.296	
		รวม	461	139.605		

$$F(.05; df 2, 459) = 3.02$$

$$F(.01; df 2, 459) = 4.66$$

จากตาราง 21 แสดงว่านิสิตต่างคณะวิชากันมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $F = 5.930$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 7 ข้อ 9 ข้อ 10 ข้อ 11 และข้อ 15

เพื่อให้ทราบว่านิสิตชั้นปีใดมีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลดังตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนรายวิชา บส 101 ของนิสิตต่างชั้นปีกัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง

ความคิดเห็นต่อการสอนรายวิชา บส 101					
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย และเค้าโครงของรายวิชา	ชั้นปี		ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
		$\bar{X}$	3.687	3.755	4.025
	ปีที่ 4	3.687	-	0.063	0.338*
	ปีที่ 3	3.755		-	0.270*
	ปีที่ 2	4.025			-

ตาราง 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการสอนรายวิชา บส 101					
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอน มาในระดับดี	ชั้นปี	$\bar{X}$	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
			3.680	3.781	3.932
	ปีที่ 4	3.680	-	0.101	0.252*
	ปีที่ 3	3.781		-	0.151
	ปีที่ 2	3.932			-
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา		$\bar{X}$	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
			3.753	3.914	4.050
	ปีที่ 4	3.753	-	0.161	0.297*
	ปีที่ 3	3.914		-	0.136
	ปีที่ 2	4.050			-
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย		$\bar{X}$	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
			3.483	3.693	3.795
	ปีที่ 3	3.483	-	0.210*	0.312*
	ปีที่ 4	3.693		-	0.102
	ปีที่ 2	3.795			-
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจง ข้อบกพร่องให้ทราบ		$\bar{X}$	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
			3.478	3.507	3.720
	ปีที่ 3	3.478	-	0.029	0.242*
	ปีที่ 4	3.507		-	0.213*
	ปีที่ 2	3.720			-
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม		$\bar{X}$	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
			3.660	3.682	3.919
	ปีที่ 4	3.660	-	0.022	0.259*
	ปีที่ 3	3.682		-	0.237*
	ปีที่ 2	3.919			-

ตาราง 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการสอนรายวิชา บส 101					
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิด ความเข้าใจในการเรียน	ชั้นปี	$\bar{X}$	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
			3.450	3.520	3.745
	ปีที่ 3	3.450	-	0.070	0.295*
	ปีที่ 4	3.520		-	0.225*
	ปีที่ 2	3.745			-
15. การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม		$\bar{X}$	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2
			3.556	3.720	3.820
	ปีที่ 3	3.556	-	0.164	0.264*
	ปีที่ 4	3.720		-	0.100
	ปีที่ 2	3.820			-
รวม		$\bar{X}$	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2
			3.569	3.588	3.755
	ปีที่ 4	3.569	-	0.019	0.186*
	ปีที่ 3	3.588		-	0.167*
	ปีที่ 2	3.755			-

จากตาราง 22 แสดงว่านิสิตชั้นปีต่างกันที่มีความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ต่างกันในรายช้อย่อยนั้น ส่วนใหญ่แล้ว นิสิต
 ชั้นปี 2 มีความเห็นทางบวกมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 จำแนกตามคณะวิชา

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา	ระหว่างกลุ่ม	10	12.121	1.212	2.530**
	ภายในกลุ่ม	451	216.026	0.479	
	รวม	461	228.147		
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี	ระหว่างกลุ่ม	10	10.867	1.087	2.200*
	ภายในกลุ่ม	451	222.812	0.494	
	รวม	461	233.680		
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา	ระหว่างกลุ่ม	10	12.631	1.263	2.503**
	ภายในกลุ่ม	451	227.551	0.504	
	รวม	461	240.182		
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น	ระหว่างกลุ่ม	10	12.230	1.223	2.235*
	ภายในกลุ่ม	451	246.750	0.547	
	รวม	461	258.980		
5. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ประเด็นต่างๆเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน	ระหว่างกลุ่ม	10	13.085	1.308	2.049*
	ภายในกลุ่ม	451	288.032	0.639	
	รวม	461	301.117		
6. อาจารย์พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	10	13.999	1.400	1.709
	ภายในกลุ่ม	451	369.446	0.819	
	รวม	461	383.446		
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย	ระหว่างกลุ่ม	10	19.701	1.970	3.220**
	ภายในกลุ่ม	451	275.947	0.612	
	รวม	461	295.647		
3. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	10	15.624	1.562	2.524**
	ภายในกลุ่ม	451	279.200	0.619	
	รวม	461	294.825		

ทง 23 (ต่อ)

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจงข้อบกพร่องให้ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	10	21.695	2.169	3.063**
	ภายในกลุ่ม	451	319.448	0.708	
	รวม	461	341.143		
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและตั้งใจตอบคำถาม	ระหว่างกลุ่ม	10	12.477	1.248	2.247*
	ภายในกลุ่ม	451	253.371	0.555	
	รวม	461	265.848		
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	10	11.373	0.037	1.442
	ภายในกลุ่ม	451	321.475	0.719	
	รวม	461	332.848		
12. นอกจากสอนเนื้อหาตามรายวิชาแล้วอาจารย์ยังปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย	ระหว่างกลุ่ม	10	9.286	0.929	1.398
	ภายในกลุ่ม	451	299.452	0.664	
	รวม	461	308.738		
13. การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า	ระหว่างกลุ่ม	10	11.987	0.199	2.026*
	ภายในกลุ่ม	451	259.862	0.592	
	รวม	461	271.848		
14. ข้อสอบวัดผลมีความยากง่ายเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	10	12.191	1.219	2.040*
	ภายในกลุ่ม	451	259.456	0.597	
	รวม	461	271.647		
15. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	10	13.222	1.322	2.352*
	ภายในกลุ่ม	451	253.557	0.562	
	รวม	461	266.779		

ตาราง 23 (ต่อ)

ความเห็นเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	10	9.809	0.981	3.408**
	ภายในกลุ่ม	451	129.795	0.288	
	รวม	461	139.605		

$$F(.05 ; df 10, 451) = 1.85$$

$$F(.01 ; df 10, 451) = 2.37$$

จากตาราง 23 แสดงว่านิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านิสิตต่างคณะวิชาต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อย่อย คือ ข้อ 1 ข้อ 3 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในข้อ 2 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 10 ข้อ 13 ข้อ 14 และข้อ 15

เพื่อให้ทราบว่านิสิตคณะวิชาใดมีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลดังตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของนิสิตต่างคณะวิชากัน เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง โดยแสดงเฉพาะคู่ที่พบความแตกต่าง

ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101	คณะวิชา		
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา		ทันตะ	
		$\bar{X}$	3.650
	พลະ	4.136	*
	ศึกษา	4.214	*
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น	คณะวิชา	ทันตะ	
		$\bar{X}$	3.400
	พลະ	3.909	*
	ศึกษา	4.000	*

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101					
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย		ทันตะ	บาลี	สังคม	ศิลปะ
	$\bar{X}$	3.350	3.400	3.476	3.511
พละ	4.023	*	*	*	*
8. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม		ทันตะ			
	$\bar{X}$	3.350			
ศิลปะ	3.756	*			
แพทย์	3.809	*			
มนุษย์	3.867	*			
วิทย์	3.889	*			
ศึกษา	3.929	*			
สหเวช	3.933	*			
สังคม	4.024	*			
พละ	4.068	*			
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และเต็มใจตอบคำถาม		ทันตะ			
	$\bar{X}$	3.375			
พละ	3.886	*			
ศึกษา	4.074	*			
15. การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม		ทันตะ	ศิลปะ		
	$\bar{X}$	3.400	3.489		
วิศวะ	4.074	*	*		
รวม		ทันตะ	บาลี	มนุษย์	ศิลปะ
	$\bar{X}$	3.375	3.495	3.573	3.592
วิศวะ	3.745	*			
ศึกษา	3.769	*			
พละ	3.907	*	*	*	*

จากตาราง 24 แสดงว่านิสิตคณะพลศึกษาให้ความสนใจเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ในเชิงบวกโดยรวมมากกว่านิสิตคณะ
ทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ นอกจากนี้นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์และ
คณะศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ในเชิงบวกโดยรวมมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์อีกด้วย สำหรับ
ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 5 ข้อ 9 และ ข้อ 14 เมื่อทดสอบรายคู่แล้ว ไม่พบความแตกต่าง

8. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101 ปรากฏดังตาราง 25

ตาราง 25 ความเห็นของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. วิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ควรจัดให้นิสิตเรียนในลักษณะดังนี้		
1.1 เป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียน ดังที่เป็นอยู่ขณะนี้	326	70.6
1.2 เป็นวิชาศึกษาทั่วไป แต่ให้เลือกเรียนในกลุ่มวิชาของคณะมนุษยศาสตร์ให้ครบหน่วยกิตที่กำหนด	63	13.6
1.3 เป็นวิชาเลือกเสรี ผู้ใดจะเลือกเรียนหรือไม่เลือกเรียนก็ได้	73	15.8
รวม	462	100.0
2. การสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องมาสอน นิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน		
2.1 เห็นด้วย	318	68.8
2.2 ไม่เห็นด้วย	96	20.8
2.3 ไม่แน่ใจ	48	10.4
รวม	462	100.0
ท่านคิดว่าการสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนเป็นอย่างไร		
3.1 จัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน	398	86.1
3.2 จัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนระหว่าง 51-100 คน	47	10.2
3.3 จัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนเกินกว่า 100 คนขึ้นไป	17	3.7
รวม	462	100.0

ตาราง 25 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
4. การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรเป็นลักษณะใด		
4.1 จัดแยกตามวิชาเอก	239	51.7
4.2 จัดรวมวิชาเอก แต่เป็นวิชาเอกที่อยู่คณะวิชาเดียวกัน	86	18.6
4.3 จัดคละรวมกันไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้บัณฑิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน	137	29.7
รวม	462	100.0
5. ถ้าภาควิชาฯ จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ของภาควิชาฯ นิสิตคิดว่าตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาทบทวนหรือไม่		
5.1 สนใจ	274	59.3
5.2 ไม่สนใจ	76	16.5
5.3 ไม่แน่ใจ	112	24.2
รวม	462	100.0

จากตาราง 25 แสดงว่านิสิตมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการสอนในเรื่องต่างๆดังนี้

นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า รายวิชา บส 101 นี้ ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียน ดังที่เป็นอยู่ขณะนี้ (ร้อยละ 70.6)

นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องมาสอน นิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน (ร้อยละ 68.8)

นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน (ร้อยละ 86.1)

นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรจัดแยกตามวิชาเอก (ร้อยละ 51.7) รองลงไปคือให้จัดคละกัน ไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้บัณฑิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน (ร้อยละ 29.7)

นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า ถ้าภาควิชาฯ จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ของภาควิชาฯ นิสิตคิดว่าตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาทบทวน (ร้อยละ 59.3)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี ต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ซึ่งเป็นวิชาศึกษาทั่วไป ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ในปีการศึกษา 2544 ต่อการเรียนวิชา บส 101 : สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ในปีการศึกษา 2544 ต่อการเรียนวิชา บส 101 : สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า จำแนกตาม เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่อยู่ชั้นปีต่างกัน แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ของนิสิตปริญญาตรีที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 6,087 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตปริญญาตรีที่สุ่มมาจากประชากรในข้อ 1. จำนวน 462 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดของเครซีและเมอร์แกน ซึ่งกำหนดว่า ประชากร 6,087 คน กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ คือ 370 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยร่วมกันสร้างขึ้น มี 3 ตอน ดังนี้
  - 3.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต คือ .เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชาที่สังกัด
  - 3.2 ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 แบ่งย่อยเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ถามการบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา เมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว ส่วนที่ 2 ถามความเห็นว่าเป็นเนื้อหาวิชา บส 101 ที่ได้เรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาระดับใด ส่วนที่ 3 ถามความเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ที่สอนวิชา บส 101 ทั้ง 3 ส่วนแรกนี้ การตอบข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการสอนวิชา บส 101 การตอบเป็นแบบให้เลือกตอบ
  - 3.3 ตอนที่ 3 เป็นส่วนปลายเปิดเพื่อให้ นิสิตแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101 ที่นอกเหนือไปจากข้อคำถามที่ได้ถามใน 2 ตอนแรก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ไปพบนิสิตคณะวิชาต่างๆ ตามอาคารเรียนที่นิสิตคณะนั้นๆ ใช้เป็นที่พักในขณะว่างจากการเรียน และได้มอบแบบสอบถามให้ตอบ โดยแจกแยกตาม เพศ ชั้นปี ใช้เวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ถึง วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2545

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ตรวจสอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นฉบับที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ จำนวน 462 ฉบับ นำแบบสอบถามแต่ละฉบับลงรหัสข้อมูลในกระดาษที่ออกแบบเพื่อกรอกข้อมูลนำไปพิมพ์ลงในโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows)

ในการคำนวณค่าสถิติ ได้สั่งให้โปรแกรมคำนวณค่าดังนี้

5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต และแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101 คำตอบเป็นแบบเลือกตอบ ให้คำนวณหาค่าร้อยละ

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งมี 4 ส่วนย่อย เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 คำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้คำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อย่อย และผลรวมแต่ละตอน

5.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ตามตัวแปร เพศ และ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้ใช้ค่าสถิติ Z-test โดยเปรียบเทียบแต่ละข้อ และผลรวมแต่ละส่วน

5.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ตามตัวแปร ชั้นปี และ คณะวิชา ให้ใช้ค่าสถิติ F-test หากพบความแตกต่างในคูใด ให้ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) โดยเปรียบเทียบแต่ละข้อ และผลรวมแต่ละส่วน

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าเมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว นิสิตบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่าส่วนใหญ่ที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เช่นกัน

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่านิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน ในข้อ 2 (เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน) มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ ข้อ 3 (เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม) มากกว่านิสิตคณะเภสัชศาสตร์ ข้อ 4 (เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม) มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ ข้อ 5 (เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยไม่หาความรู้ตลอดชีวิต) มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

ส่วนในข้อ 1 (เพื่อให้เข้าใจความหมายและคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม) นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์

3. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าโดยรวมเนื้อหาวิชา บส 101 ทั้งหมดมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของตนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่นิสิตเห็นว่ามีความประโยชน์สูงในระดับมาก 5 ข้อแรกคือ การใช้ระบบไอแพกของห้องสมุด ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ

สำหรับข้อที่นิสิตมีความเห็นว่ามีความเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ คือ การเรียงบัตรรายการ การใช้บัตรรายการ การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่ หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างในข้อใดๆ เช่นกัน

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างในข้อใดๆ เช่นกัน

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างในข้อย่อยบางข้อ คือ ข้อ 4.1 (การใช้บัตรรายการ) ข้อ 4.2 (การเรียงบัตรรายการ) ข้อ 5 (หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ) ข้อ 7.1 (ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง) ข้อ 7.2 (หนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม และสารานุกรม) ข้อ 7.3 (หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ) ข้อ 7.4 (หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่) ข้อ 9 (การอ่านและการจัดบันทึก) ข้อ 13 (การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม) โดยที่ส่วนใหญ่แล้วความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าหัวข้อดังกล่าวมีประโยชน์ มากกว่าความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา มากกว่าความเห็นของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์

5. ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) และมีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อนิสิตมีความเห็นในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 6 ข้อแรก คือ อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

6.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

6.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างชั้นปีกัน มีความเห็นแตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดิมคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

6.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษา นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างคณะวิชากัน มีความเห็นแตกต่างกัน และส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะพลศึกษาที่มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตคณะวิชาอื่นๆ

7. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า

7.1 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า รายวิชา บส 101 นี้ ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียน ดังที่เป็นอยู่ขณะนี้

7.2 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เกี่ยวข้องภายในแต่ละเรื่องสอน นิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน

7.3 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน

7.4 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรจัดแยกตามวิชาเอก รองลงไปคือให้จัดคละกัน ไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้ นิสิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน

7.5 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า ถ้าภาควิชาฯ จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดไว้บนอินเทอร์เน็ตที่ เว็บไซต์ของภาควิชา นิสิตคิดว่าตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาบทบทวน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าเมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว นิสิตบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ผู้สอนทุกคนได้กำหนดแนวทางการสอนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งทางด้านเนื้อหา แบบฝึกหัด สื่อการสอน ทำให้ นิสิตสามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ของรายวิชาได้ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งข้อนี้มีความสำคัญมากที่สุด เพราะปัจจุบันการเข้าถึงสารสนเทศต่างๆ จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหลายๆอย่าง โดยเฉพาะการใช้ ไอแพด เพื่อสืบค้นสารสนเทศของห้องสมุด และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นสารสนเทศนอกห้องสมุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ทั้งสองตัวแปร เมื่อเปรียบเทียบแล้วโดยรวมไม่พบความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้นอาจารย์ผู้สอนได้พยายามให้ทุกคนได้สนใจเรียนและกำหนดงานหรือแบบฝึกหัดให้ทำอย่างทั่วถึง ทุกคนจึงบรรลุจุดประสงค์การเรียนใกล้เคียงกัน จึงไม่พบความแตกต่าง

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่าส่วนใหญ่ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เช่นกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 เพิ่งได้เรียนวิชา บส 101 ไปเป็นกลุ่มหลังสุด จึงยังไม่ลืมความรู้ ทักษะต่างๆ ที่ได้รับไปจากการเรียนในวิชานี้ ทำให้มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ นิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่า นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ที่พบความแตกต่าง พบว่า นิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน มากกว่า นิสิตคณะวิชาอื่นๆเช่นกัน การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่ยังเรียนรายวิชานี้ นิสิตคณะพลศึกษายังไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรไปบ้าง จนเมื่อได้ศึกษารายวิชาอื่นๆมากขึ้น จำเป็นที่ต้องค้นคว้าจากห้องสมุดมากขึ้น จึงได้รู้ว่าตนเองก็ได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของรายวิชาไปไม่น้อย คำตอบจึงออกมาเด่นชัดกว่า นิสิตในคณะวิชาอื่น

3. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าโดยรวมเนื้อหาวิชา บส 101 ทั้งหมดมีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า ของตนในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาในรายวิชานั้นเน้นทักษะการนำไปใช้ประโยชน์จริงในการเรียนในระดับอุดมศึกษา ในกระบวนการสอนมีทั้งอธิบายในเชิงทฤษฎีให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการต่างๆแต่ละเรื่องแล้ว ยังมีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติ ให้เกิดทักษะในเรื่องนั้นมากขึ้น นิสิตเมื่อเรียนไปแล้วจึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันที่เป็นนิสิตอยู่ในมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่นิสิตเห็นว่ามีประโยชน์สูงในระดับมาก 5 ข้อแรกคือ การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด วัสดุสารสนเทศ ชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ ซึ่งหัวข้อต่างๆที่กล่าวข้างต้นล้วนเป็นหัวข้อสำคัญที่เป็นความรู้พื้นฐานที่นิสิตควรได้เรียนรู้ให้เข้าใจ และเมื่อนิสิตเข้าใจและเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อตนเอง ก็นับว่าการสอนในรายวิชานี้ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

สำหรับข้อที่นิสิตมีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ คือ การเขียนบัตรรายการ การใช้บัตรรายการ การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่ หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหัวข้อต่างๆข้างต้นนั้นเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญลดลง เช่น เรื่องบัตรรายการ ซึ่งทางสำนักหอสมุดกลางเกือบจะเลิกใช้แล้ว การสอนของอาจารย์ก็จะเน้นในเรื่องนี้น้อยลงมาก เรื่องการเรียงบัตรรายการก็ลดความสำคัญลง เพราะเมื่อสำนักหอสมุดกลางใช้ระบบโอแพก ความจำเป็นในการทำความเข้าใจเรื่องการเรียงลำดับอักษรก็น้อยลง ส่วนเรื่องการเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศนั้น ในการทำรายงาน นิสิตแทบจะไม่ค่อยได้ใช้ จึงเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีประโยชน์ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องหนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจาก พจนานุกรมและสารานุกรม นั้นก็เช่นกัน ในระดับปริญญาตรี นิสิตมีโอกาสใช้หนังสืออ้างอิงที่มีใช้พจนานุกรมและสารานุกรมน้อย ทำให้นิสิตเห็นประโยชน์ในหนังสือเหล่านั้นระดับปานกลาง

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งในผลรวม และรายข้อ เหตุผลคงคล้ายกันกับที่กล่าวแล้วในข้อ 2.1 คือ อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้นอาจารย์ผู้สอนได้พยายามให้ทุกคนได้สนใจเรียน และให้ความสำคัญในทุกหัวข้อแก่นิสิตทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเพศใดหรือมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับใด นิสิตจึงมีความเห็นในเรื่องประโยชน์ของเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกัน

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 โดยรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่านิสิตเมื่อเลื่อนระดับชั้นสูงขึ้น ความจำเป็นที่ต้องศึกษาค้นคว้ายังต้องมีอยู่เสมอ ยังต้องใช้ความรู้ที่ได้เรียนในรายวิชานี้อยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ยังเห็นประโยชน์ของเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างในข้อย่อยบางข้อ โดยที่ส่วนใหญ่แล้ว ความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าหัวข้อดังกล่าวมีประโยชน์ มากกว่าความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในหัวข้อย่อยเหล่านั้น นิสิตชั้นปีที่ 2 ยังระลึกได้ และใช้ประโยชน์อยู่จึงมีความคิดเห็นไปในลักษณะดังกล่าว

5. ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และมีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ผลออกมาเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า การสอนของคณาจารย์ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในรายวิชาที่เป็นวิชาศึกษาทั่วไปนี้ แต่ละคนมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมัยเมื่อ

ผู้วิจัยคณาจารย์นงนารถ ชัยรัตน์เป็นหัวหน้าภาควิชาฯ ได้ประชุมคณาจารย์ในภาควิชาให้ทุกคนพัฒนาปรับการสอนเป็นแนวเดียวกัน ใช้หนังสือประกอบการสอนเล่มเดียวกัน ใช้สื่อการสอนในหัวข้อต่างๆที่เป็นชุดเดียวกันมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อนิสิตมีความเห็นในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 6 ข้อแรก คือ อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและแก้ไขข้อสงสัยของนิสิต ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า ผลคำตอบเป็นเช่นนี้ นับว่าตรงกับที่ทางภาควิชาฯ ได้มุ่งเน้นพยายามที่จะจัดระบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยเฉพาะในเรื่องการเตรียมการสอน การเข้าสอนให้ตรงเวลา การรับฟังความคิดเห็นของนิสิต การเน้นทักษะการศึกษาค้นคว้า

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

6.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้คงเป็นไปได้ในทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.1 หรือ 4.1 คือ อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้นอาจารย์ผู้สอนได้พยายามให้ทุกคนได้สนใจเรียน และให้ความสำคัญในทุกหัวข้อ ไม่ว่าจะเป็นนิสิตเพศใดหรือนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับใด นิสิตจึงมีความเห็นในเรื่องประโยชน์ของเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกัน

6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกัน มีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าการสอนของอาจารย์ไปในทางบวกมากกว่าความเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างชั้นปีกัน มีความเห็นแตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดิมคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตชั้นปีที่ 2 เพิ่งจะผ่านการเรียนในรายวิชานี้ไปเป็นกลุ่มหลังสุด ยังไม่ถึงปีในขณะที่ยังสอบถาม ประกอบกับการพัฒนาสื่อการสอน แบบฝึกหัด ได้เข้ารูปเข้ารอยเกือบทั้งหมด นิสิตชั้นปีที่ 2 เป็นชั้นปีที่ได้รับผลการพัฒนานี้มากที่สุด จึงมีความเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ดังที่กล่าวแล้ว

6.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างคณะวิชากันมีความเห็นแตกต่างกัน และความคิดเห็นแตกต่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะพลศึกษา และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ที่มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ ประเด็นที่พบนี้เป็นเรื่องน่าแปลก ทั้งๆที่การสอนของอาจารย์ทุกคนได้พยายามปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ทั้งด้านเนื้อหา การให้แบบฝึกหัด การสร้างบรรยากาศในการเรียน การตอบคำถามของนิสิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโดยธรรมชาติของนิสิตคณะพลศึกษามีความสนใจในเรื่องการสืบค้น การค้นคว้าน้อยอยู่แล้ว การเรียนส่วนใหญ่เป็นไปในทางปฏิบัติในวิชาเอกของตน แต่เมื่อมาได้เรียนวิชานี้ อาจารย์ผู้สอนได้เน้นทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ คือให้ทำแบบฝึกหัด ให้สืบค้นสารสนเทศต่างๆด้วยตนเอง จึงได้ยึดการเรียนรู้ ได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของวิชานี้มากกว่าเมื่อตอนเริ่มเรียนอย่างมาก ส่วนนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเรียนเพื่อประกอบอาชีพเป็นครู อาจมีความเข้าใจในกระบวนการวิธีการสอนของอาจารย์ (Teaching method) โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ถือได้ว่าเป็นการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ อันเป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society) จึงตอบในเรื่องการสอนนี้ในทางบวกมากกว่านิสิตในคณะวิชาอื่นๆ

7. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า

7.1 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า วิชา บส 101 นี้ ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียน ดังที่เป็นอยู่ขณะนี้ การที่นิสิตมีความเห็นเช่นนั้นคงเป็นเพราะเมื่อนิสิตได้เรียนรายวิชานี้ไปแล้วได้เห็นว่าสิ่งที่ได้เรียนไปมีประโยชน์ต่อตัวนิสิตเอง จือทราบข่าวสารสนเทศที่ต้องการอยู่ในวัสดุประเภทใดบ้างในสำนักหอสมุดกลาง รู้แหล่งสารสนเทศที่สำคัญๆ นอกเหนือจากสำนักหอสมุดกลางในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งที่เป็นสถาบันและแหล่งสารสนเทศในอินเทอร์เน็ต ทั้งยังมีทักษะในการศึกษาค้นคว้า การสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ ซึ่งนิสิตสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับคำตอบข้อ 13 ในตาราง 11 ที่นิสิตตอบว่า โดยรวมนิสิตเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาระดับมาก

7.2 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องการสอน นิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน ความเห็นนี้บ่งว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101 อย่างมาก ซึ่งภาควิชาฯ จะนำมาพิจารณาปรับปรุงกระบวนการสอนตามแนวคิดที่นิสิตได้เสนอ

7.3 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน ความเห็นคงบ่งเนื่องมาจากในระยะ 3-4 ปีมานี้ อาจารย์ในภาควิชาฯ ได้เกษียณอายุราชการไป กำลังผู้สอนจึงน้อยลง เป็นความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นใหญ่ที่ห้องหนึ่งๆมีจำนวนนิสิตมากกว่า 50 คน บางชั้นเรียนมีถึง 200 คน การเรียนเป็นห้องใหญ่ซึ่งบางหัวข้อต้องใช้แผ่นใสภาพตัวอย่างเป็นสื่อการสอน แต่เครื่องอำนวยความสะดวกในห้องเรียนไม่อำนวยความสะดวกให้นิสิตได้เห็นภาพชัดเจนได้ จึงเกิดความเบื่อหน่าย และไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของการสอน นิสิตจึงเห็นว่าถ้าห้องเรียนเล็กลง ผู้เรียนน้อยลง การใช้สื่อการสอนจะมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม จึงอยากให้ออกจัดชั้นเรียนที่มีผู้เรียนน้อยกว่า 50 คน

7.4 นิสิตประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรจัดแยกตามวิชาเอก รองลงไปคือให้จัดคณะไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้ นิสิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน ความเห็นในประเด็นแรกนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ภาควิชาฯ จัดกระทำอยู่แล้ว เพราะเห็นว่าสะดวกแก่การลงทะเบียนของนิสิต และนิสิตที่อยู่ในวิชาเอกเดียวกัน การปรึกษาหารือในการเรียนด้วยกันย่อมง่าย ทั้งอาจารย์ผู้สอนเองก็สามารถเน้นการสอน การยกตัวอย่าง การให้แบบฝึกหัด ให้สอดคล้องกับสาขาการเรียนของนิสิตวิชาเอกนั้นๆ อย่างไรก็ดีแนวคิดที่จะจัดชั้นเรียนให้เป็นนิสิตวิชาเอกต่างๆกันได้มีลงทะเบียนเรียนคณะกันก็เป็นทางหนึ่งที่ภาควิชาฯ อาจจะทดลองจัดทำและประเมินผลในอนาคตต่อไป

7.5 นิสิตประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า ถ้าภาควิชาฯ จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดไว้บนอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ของภาควิชาฯ นิสิตคิดว่าตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาทบทวน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันนิสิตมีโอกาสที่จะใช้อินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น ทั้งที่ใช้ในมหาวิทยาลัยที่หน่วยงานต่างๆจัดให้บริการอยู่ หรือไปใช้ภายนอกมหาวิทยาลัยที่เป็นบริการของเอกชน หรือแม้กระทั่งใช้ที่บ้าน การสืบค้นบทเรียนทางอินเทอร์เน็ตถือเป็นการทบทวนแบบเรียน หรือเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เพราะภาพการเรียนที่มหาวิทยาลัยอาจไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องจัดการเรียนการสอนที่ต้องใช้ห้องเรียนขนาดใหญ่ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนบางคนไม่สามารถติดตามบทเรียนได้อย่างครบถ้วน ซึ่งในเรื่องการนำเรียนไว้บนอินเทอร์เน็ตก็เป็นแนวคิดที่ภาควิชาฯ กำลังดำเนินการอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย

1. วิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า นี้ ยังคงต้องกำหนดเป็นวิชาศึกษาทั่วไปที่กำหนดให้ทุกคนที่เข้าเป็นนิสิตใหม่ในมหาวิทยาลัยต้องเรียน

2. การจัดห้องเรียนควรจัดให้มีผู้เรียนชั้นละไม่เกิน 50 คน แต่ถ้าเป็นความจำเป็นต้องใช้ห้องเรียนขนาดใหญ่ควรให้มีสื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนทุกคนรับรู้ได้อย่างชัดเจนพร้อมๆกัน ไม่ว่าจะป็นภาพเสียง

ข้อเสนอแนะต่อภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้สอบถามถึงการใช้นิตยสาร "สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า" ที่เรียบเรียงโดยคณะอาจารย์ของภาควิชา ทั้งนี้เพราะว่านิตยสารดังกล่าวกำลังมีการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนิสิต เช่น การปรับเปลี่ยนระบบไอแพกของสำนักหอสมุดกลาง การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของภาควิชา คณะวิชา เมื่อภาควิชาดำเนินการปรับปรุงเนื้อหาใหม่ และให้นิตยสารใช้เป็นสื่อการเรียนหลักของรายวิชา บส 101 ในโอกาสต่อไป ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของนิสิตต่อนิตยสารดังกล่าวในแง่มุมต่างๆ แล้วนำผลการวิจัยไปปรับปรุงนิตยสารให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตต่อไป
2. ภาควิชา ควรวางแผนทดลองจัดการสอนโดยใช้ผู้สอนเป็นทีม อาจารย์ท่านใดเชี่ยวชาญในเรื่องใด ให้ดำเนินการสอนในเรื่องนั้นๆ ตามความเห็นที่นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.8) ได้แสดงไว้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. (2543). *สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินดา จำเริญ. (2529). *การบริการผู้อ่าน*. ขอนแก่น : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นนทนา เผือกผ่อง. (2514). *บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทพร สุภโสภณ. (2536). *ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นิธิมา สังคหะ. (2527). *การศึกษาการใช้ห้องสมุดและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2519). *หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พ.ศ. 2519*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยฯ
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์; และ พวา พันธุ์เมฆา, บรรณาธิการ. (2537). *บนถนนสายวิชาชีพ: ที่ระลึกในโอกาสเกษียณอายุราชการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิฑูรย์ ทับเที่ยง และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญสม ก้านสังวร*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. (2541). กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุไร สรรพเศรษฐ์. (2536). *การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Brevik, Patricia Senn. (1992). *Planning the Library Instruction Program*. Chicago : American Library Association.
- Donalson, Kelly A. (1999). "Library Research Success: Designing an Online Tutorial to Teach Information Literacy Skills to First-Year Students," *The Internet and Higher Education*. 2(4) : 237-251.
- Evans, G. Edward.; Amdeo, Anthony J.; & Carter, Thomas L. (1999). *Introduction to Library Public Services*. 6th ed. Englewood Colorado. : Libraries Unlimited.
- Gates, Jean Key. (1994). *Guide to the Use of Libraries and Information Resources*. 7th ed. New York: McGraw-Hill.
- Hitt, Charles Jefferson. (1991). *An Evaluation of a Bibliographic Instruction Course in the General Education Curriculum of Mankato State University: Effects of Library-Media Education 101 on Library-Use Skills and Behaviors (Minnesota, User Education)*. *Dissertation Abstracts Online*. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Darlyn M. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 3 : 607-610.

- Lechner, Judith V. (1989). "Bibliographic Instruction Evaluation: A Study Testing the Correlations Among Five Measures of the Impact of a Bibliographic Instruction Program on Undergraduates' Information Searching Behavior in Libraries," *Dissertation Abstracts Online*. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.
- Roberts, Anne F.; & Blandy, Susan G. (1989). *Library Instruction for Librarians*. 2nd revised ed. Englewood, Colorado : Libraries Unlimited.
- Toomer, Clarence. (1993). "Adult Learner Perceptions of Bibliographic Instructional Services in Five Private Four-Year Liberal Arts Colleges in North Carolina (Private Colleges). *Dissertation Abstracts Online*. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามติดตามผลการเรียนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาด้านควัว

เรียน นิสิตที่เคยเรียนวิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาด้านควัว ทุกคน

ด้วยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งรับผิดชอบสอนวิชาศึกษาทั่วไป บส 101 ที่เป็นวิชาบังคับแก่นิสิตทุกคนต้องเรียน ต้องการติดตามผลการเรียนของนิสิตในรายวิชานี้ เพื่อนำผลไปปรับปรุงการสอนให้เกิดผลสูงสุดแก่นิสิต จึงใคร่ขอให้นิสิตได้ช่วยตอบข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง คำตอบของนิสิตจะนำไปประมวลผลในภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1.1 เพศ (.....) ชาย (.....) หญิง

1.2 ชั้นปีที่ (.....) 2 (.....) 3 (.....) 4

1.3 (.....) คณะทันตแพทยศาสตร์ (.....) คณะพลศึกษา
(.....) คณะแพทยศาสตร์ (.....) คณะเภสัชศาสตร์
(.....) คณะมนุษยศาสตร์ (.....) คณะวิทยาศาสตร์
(.....) คณะวิศวกรรมศาสตร์ (.....) คณะศิลปกรรมศาสตร์
(.....) คณะศึกษาศาสตร์ (.....) คณะสหเวชศาสตร์
(.....) คณะสังคมศาสตร์

1.4 วิชาเอก.....(ถ้ามีการแยกวิชาเอกในคณะวิชา)

1.5 คะแนนเฉลี่ยสะสมจนถึงภาคเรียนหลังสุดที่ทราบผลแล้ว

(.....) ต่ำกว่า 2.00 (.....) 2.00 - 2.75

(.....) 2.76 - 3.25 (.....) 3.26 - 4.00

ตอน 2 ความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101

2.1 ในรายวิชา บส 101 นั้น ได้กำหนดจุดประสงค์ของรายวิชานี้ไว้ 5 ข้อ ดังต่อไปนี้ ให้ท่านพิจารณาว่า เมื่อได้เรียนรายวิชานี้เสร็จสิ้นแล้ว ท่านบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาแต่ละข้อในระดับใด โปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องข้างท้ายข้อตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

จุดมุ่งหมายของการเรียนรายวิชานี้	ระดับของการบรรลุจุดประสงค์ในการเรียน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม.....					
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน.....					
3. เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม.....					
4. เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม.....					
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้ตลอดชีวิต.....					

2.2 ท่านเห็นว่าเนื้อหาในรายวิชา บส 101 ตามหัวข้อต่อไปนี้ เป็นประโยชน์ต่อท่านในการศึกษาค้นคว้าในช่วงเวลาต่อมาในระดับใด

เนื้อหา	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุด และความสำคัญของห้องสมุด.....					
2. วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด.....					
3. ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด.....					

เนื้อหา	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. การสืบค้นสารสนเทศ					
4.1 การใช้บัตรรายการ.....					
4.2 การเรียงบัตรรายการ.....					
4.3 การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด (การใช้เมนูต่างๆ, การใช้คำสั่งพิเศษ).....					
5. หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระมัดรักษาหนังสือ					
6. สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (วารสาร และหนังสือพิมพ์)					
6.1 ส่วนต่างๆ ของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ความสำคัญของ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....					
6.2 ดรรชนีวารสารหรือเครื่องมือช่วยค้นหายความ จากวารสารหรือหนังสือพิมพ์.....					
7. หนังสืออ้างอิง					
7.1 ลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง.....					
7.2 หนังสืออ้างอิงประเภท พจนานุกรม และสารานุกรม.....					
7.3 หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ.....					
7.4 หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่.....					
8. ความหมายและขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า.....					
9. การอ่านและการจดบันทึก.....					
10. การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ.....					
11. การเขียนหรือพิมพ์การอ้างอิง.....					
13. การเขียนหรือพิมพ์บรรณานุกรม.....					
14. โดยรวมทั้งหมดท่านเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงใด.....					

2.3. ท่านเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับการสอนในรายวิชา บส 101 ตามหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา.....					
2. ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมากในระดับดี.....					
3. อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา.....					
4. อาจารย์อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้น.....					
5. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ประเด็นต่างๆเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน.....					
6. อาจารย์พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน.....					
7. อาจารย์มีความเป็นประชาธิปไตย.....					
8. อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม.....					
9. อาจารย์ตรวจแบบฝึกหัดและชี้แจงข้อบกพร่องให้ทราบ.....					
10. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม.....					
11. อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียน.....					
12. นอกจากสอนเนื้อหาตามรายวิชาแล้วอาจารย์ยังปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย.....					
13. การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า.....					
14. ข้อสอบวัดผลมีความง่ายเหมาะสม.....					
15. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุติธรรม.....					

2.4. ท่านมีความเห็นต่อแนวคิดต่อไปนี้ อย่างไร

2.4.1 วิชา บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ควรจัดให้นักเรียนในลักษณะดังนี้

- ( ) เป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเรียน ดังที่เป็นอยู่ขณะนี้
- ( ) เป็นวิชาศึกษาทั่วไป แต่ให้เลือกเรียนในกลุ่มวิชาของคณะมนุษยศาสตร์ให้ครบหน่วยกิตที่กำหนด
- ( ) เป็นวิชาเลือกเสรี ผู้ใดจะเลือกเรียนหรือไม่เลือกเรียนก็ได้

2.4.2 การสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่องมาสอน นิสิต
จะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน

(.....) เห็นด้วย   (.....) ไม่เห็นด้วย   (.....) ไม่แน่ใจ

2.4.3 ท่านคิดว่าการสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนเป็นอย่างไร

- ( ) จัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน
( ) จัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนระหว่าง 51-100 คน
( ) จัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนเกินกว่า 100 คนขึ้นไป

2.4.4 การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรเป็นลักษณะใด

- ( ) จัดแยกตามวิชาเอก
( ) จัดรวมวิชาเอก แต่เป็นวิชาเอกที่อยู่คณะวิชาเดียวกัน
( ) จัดคละรวมกันไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้ นิสิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน

2.4.5 ถ้าภาควิชา จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ของ
ภาควิชา นิสิตคิดว่าตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาทบทวนหรือไม่

(.....) สนใจ   (.....) ไม่สนใจ   (.....) ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 3 ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ โปรดแสดงความคิดเห็นอื่นๆที่ท่านต้องการแนะนำภาควิชา ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา
บส 101 ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณที่นิสิตได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข

แบบเสนอโครงการวิจัย

ประกอบการของบประมาณเพื่อการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2544

*****

ทิศทางของการวิจัย: การวิจัยที่นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง
แผนงานการวิจัย : แผนการวิจัยวิธีการสร้างปัญญาให้กับทรัพยากรมนุษย์
หัวข้อวิจัย: การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน

ส่วนที่ 1 : สารสำคัญของโครงการวิจัย

1. ชื่อโครงการวิจัย:

การประเมินผลการเรียนการสอนวิชา บส101

Evaluation of the study and teaching of LIS 101: Information and Study Fundamentals

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบและที่อยู่:

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทร. 2600122 โทรสาร 2581428

3. คณะผู้วิจัยและสัดส่วนที่ทำงานวิจัย (%):

ชื่อ	ตำแหน่ง	สัดส่วนที่ทำงานวิจัย (%)
3.1 รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรวิเศษพงษ์	หัวหน้าโครงการ	(30 %)
3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)
3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชรี ตรีโลจนวงศ์	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)
3.4 อาจารย์พวงผกา คงอุทัยกุล	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)
3.5 รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)
3.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรา สุทธิสำแดง	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)
3.7 อาจารย์สมใจ ประเสริฐจรัสกุล	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)
3.8 อาจารย์สมชาย วรรณญาณุไกร	ผู้วิจัยร่วม	(10 %)

4. โครงการนี้ดำเนินโครงการโดย: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. ประเภทของงานวิจัย: การวิจัยและพัฒนา

6. สาขาวิชาที่ทำการวิจัย: บรรณารักษศาสตร์

7. คำสำคัญ:

- 7.1 บรรณารักษศาสตร์ / Library Science
- 7.2 การสืบค้นสารสนเทศ / Information Searching
- 7.3 การศึกษาค้นคว้า / Study Fundamentals
- 7.4 การใช้ห้องสมุด / Library Use

8. ความสำคัญหรือที่มาของปัญหา:

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นนอกจากนิสิตจะเรียนรู้จากการสอนของอาจารย์ในชั้นเรียนแล้ว นิสิตยังต้องค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างมากอีกด้วย จึงจะประสบความสำเร็จและเกิดความเป็นเลิศทางวิชาการขึ้นได้ สถาบันการศึกษาทั้งหลายจึงจำต้องสร้างแหล่งที่จะเป็นศูนย์การศึกษาค้นคว้าขึ้น นั่นก็คือ ห้องสมุด ห้องสมุดจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการศึกษา และไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งความรู้เท่านั้น ยังเป็นแหล่งสร้างเสริมให้นิสิตเป็นผู้มีทักษะทางปัญญ่อีกด้วย

ปัจจุบันห้องสมุดในระดับอุดมศึกษาจะรวบรวมวัสดุสารสนเทศไว้หลากหลายรูปแบบ มีระบบการจัดเก็บที่มีลักษณะเฉพาะ จำเป็นที่ผู้ใช้ต้องเรียนรู้วิธีการใช้ วิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ มหาวิทยาลัยต่างๆจึงจัดให้มีการสอนรายวิชาในลักษณะ "การใช้ห้องสมุด" ขึ้น โดยมีชื่อเรียกต่างๆกันไป และการจัดการสอนก็แตกต่างกันไป เช่น บางแห่งจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตปริญญาตรีทุกคน บางแห่งจัดเป็นวิชาบังคับบางคณะวิชา บางแห่งเป็นวิชาเลือกของบางคณะวิชา บางแห่งจัดแทรกอยู่ในรายวิชาอื่นๆ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดมาเป็นเวลากว่า 30 ปีแล้ว หลักสูตรได้ปรับปรุงมาเป็นระยะๆ จาก 1 หน่วยกิตมาเป็น 2 หน่วยกิตในปัจจุบัน จากชื่อ การใช้ห้องสมุด มาเป็น ห้องสมุดกับการศึกษาค้นคว้า และมาเป็นสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ในปัจจุบัน แต่ตลอดระยะเวลาที่เปิดสอนมายังไม่มีการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวเลย ยิ่งในขณะนี้สำนักหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการใช้ระบบโอแพกเป็นเครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศในห้องสมุด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อเนื้อหาในการเรียนการสอนของรายวิชา บส 101 นี้มากพอควร และภาควิชาฯก็ได้ปรับปรุงแนวการสอนให้เป็นที่ไปตามความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

เพื่อให้การเรียนการสอนในวิชานี้มีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพราะวิชานี้จะเป็นการติดอาวุธทางปัญญาให้แก่ นิสิต เพื่อให้ นิสิตสามารถรู้แหล่งสารสนเทศ วิธีการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ ภาควิชาฯจึงเห็นสมควรดำเนินการวิจัยโดยศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด

9. วัตถุประสงค์

9.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ในปีการศึกษา 2544 ต่อการเรียนวิชา บส 101 : สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

9.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ในปีการศึกษา 2544 ต่อการเรียนวิชา บส 101 : สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และคณะวิชา

10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ในปีการศึกษา 2544 ต่อการเรียนวิชา บส 101 : สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ในด้านต่างๆ ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนในการผลิตตำราเรียนวิชาศึกษาทั่วไปให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา

11. หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ตลอดจนสถาบันราชภัฏต่างๆ

12. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

เลชเนอร์ (Lechner. 1989 : Abstract) ได้วิจัยประเมินผลการสอนการสืบค้นสารสนเทศ โดยศึกษาความสัมพันธ์ของมาตรวัด 5 ประการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 301 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Education 180 แบ่งนิสิตเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

มาตรวัดที่เป็นตัวแปรต้นคือ การสอนการสืบค้นสารสนเทศ ส่วนมาตรวัดอีก 4 ประการที่เป็นตัวแปรตามคือ (1) แบบทดสอบความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศ มี 18 ข้อ (2) แบบวัดวิธีการสืบค้นสารสนเทศ มีข้อคำถาม 4 ข้อ ให้นักศึกษาไปสืบค้นจากโจทย์ที่กำหนดให้จากห้องสมุด UCLA (3) แบบวัดเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด มี 10 ข้อ (4) แบบทดสอบรูปแบบการใช้ประโยชน์จากห้องสมุด เป็นแบบทดสอบสำเร็จรูปของ Paces ซึ่งมี 10 ข้อ

กลุ่มทดลองได้รับกิจกรรม 3 อย่างคือ (1) การอ่านเอกสารหนา 35 หน้า ซึ่งมีเนื้อหาอภิปรายยุทธศาสตร์การสืบค้นสารสนเทศ (2) รับฟังการบรรยายและอภิปรายเรื่องการสืบค้นสารสนเทศอย่างรวดเร็ว (Fast Library Research) และ (3) ทำแบบฝึกหัดเพิ่มความเข้าใจในการสืบค้นสารสนเทศ 6 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบสมมติฐาน ไม่พบความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทั้ง 4 ตัวแต่ประการใด แต่พบความสัมพันธ์ของการสอนการสืบค้นสารสนเทศกับตัวแปรตามทั้ง 4 ตัว การที่ผลเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยกล่าวว่าเป็นเพราะการเลือกแบบทดสอบไม่เหมาะสมกับระดับของนิสิต และสภาพที่เป็นจริงขณะวิจัยที่มีการจัดโปรแกรมการสอนการสืบค้นอาจมีตัวแปรแทรกซ้อนอื่นเข้ามา ทำให้ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานได้

ฮิต (Hitt. 1991 : Abstract) ได้วิจัยประเมินผลวิชาการใช้ห้องสมุดที่เป็นวิชาชีพศึกษาทั่วไป ที่มหาวิทยาลัยแมนคาได้ โดยศึกษาผลจากการเรียนวิชา Library-Media Education 101 ที่มีต่อทักษะและพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด วิจัยวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง คือกลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Library-Media Education 101 ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 1990 และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มที่ไม่ได้เรียนในรายวิชาดังกล่าว พอถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 1991 ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วนำผลมาเปรียบเทียบ

แบบทดสอบมี 20 ข้อ เป็นการวัดทักษะ ความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศ ครอบคลุมในเรื่อง ที่ตั้งของวัสดุสารสนเทศในห้องสมุด ชนิดของวัสดุสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล ยุทธศาสตร์การสืบค้น (การเลือกเมนู การกำหนดคำค้น) ส่วนแบบสอบถามเป็นการถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา และความคิดเห็นต่อการสืบค้นและการใช้สารสนเทศ

ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลอง มีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองมีการยืมวารสารวิชาการมากกว่าการยืมหนังสือ กลุ่มทดลองมีความเห็นว่าพวกเขาเมื่อมีความต้องการสารสนเทศจะเลือกใช้วัสดุสารสนเทศของห้องสมุดเป็นอันดับแรก และมีการใช้บ่อยขึ้น

ทูเมอร์ (Toomer. 1993 : Abstract) ได้วิจัยการรับรู้ต่อบริการการสอนการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาผู้ใหญ่ ภาควิเศษในวิทยาลัยเอกชนหลักสูตร 4 ปี 5 แห่ง ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ปกติแล้วการสอนการสืบค้นสารสนเทศในวิทยาลัยเอกชนในรัฐแคลิฟอร์เนีย นั้นจะสอนเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ และดำเนินการสอนโดยบุคลากรของห้องสมุด ส่วนการสอนให้กับนักศึกษาภาคพิเศษนั้นยังไม่มีข้อมูลชัดเจน ผู้วิจัยจึงวิจัยประเด็นดังกล่าว โดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาภาคพิเศษตอบ

ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีสถาบันใดที่มีการสอนการสืบค้นสารสนเทศให้กับนักศึกษาคณะพิเศษเลย นักศึกษาคณะพิเศษเห็นว่าพวกเขาควรได้รับการสอนการสืบค้นสารสนเทศเช่นเดียวกับนักศึกษาคณะปกติ แต่ควรจัดหลักสูตรการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของพวกเขา และพวกเขาเห็นว่าความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในระดับวิทยาลัย ส่วนบุคลากรของห้องสมุดที่รับผิดชอบการสอนเห็นว่า วิทยาลัยควรจัดเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้แก่ผู้สอนให้สอดคล้องกับสภาพความเจริญของระบบการจัดเก็บและการสืบค้นสารสนเทศในปัจจุบัน

โด널ด์สัน (Donaldson, 1999 : 237-251) ศึกษาการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปที่เป็นความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์และคณาจารย์ของภาควิชาบริหารธุรกิจ เรื่อง การสอนการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ในรายวิชา Success Strategies for College โดยผ่านเว็บ สำหรับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 600 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาบริหารธุรกิจ ที่ Seneca College of Applied Arts and Technology Toronto, Ontario, Canada มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรห้องสมุดชนิดต่างๆ รวมถึงแหล่งทรัพยากรทางด้านธุรกิจ และงานวิจัย โดยจัดทำแผนการสอนสำเร็จรูปเป็น 5 รูปแบบ นักศึกษาจะต้องทำแบบฝึกหัดและลงมือปฏิบัติในการสืบค้นแหล่งข้อมูลต่างๆ จากการประเมินผล พบว่า การรับรู้สารสนเทศและทักษะการค้นคว้าเบื้องต้น เนื้อหาการสอน วิธีการสอน การนำเสนออยู่ในระดับดี และดีเยี่ยม แต่มีข้อที่จะต้องนำมาพิจารณาและศึกษาต่อ คือ เมื่อถามนักศึกษาว่าวิชานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใด นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า ปานกลาง ซึ่งอาจเพราะยังเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงยังไม่เข้าใจว่าทักษะหรือความรู้ในแหล่งทรัพยากรจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร

งานวิจัยในประเทศ

นิธิม่า สังคหะ (2527 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การใช้ห้องสมุดและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดกับระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ในวิทยาลัยเอกชน 8 แห่งในเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ จำนวน 677 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของการใช้ห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นคว้านำไปเขียนรายงาน และค้นคว้าเพื่อนำไปรายงานในชั้นเรียน วัตถุประสงค์ที่ใช้ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้หนังสือวิชาการ รองลงไปคือหนังสืออ้างอิง ปัญหาในการใช้ห้องสมุด นักศึกษามีปัญหาการเรียงลำดับดัชนี หาหนังสือที่ต้องการไม่พบ ไม่ทราบวิธีการใช้หนังสือบางเล่ม ได้แต่ถามไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาในสถาบันที่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดมากกว่านักศึกษาในสถาบันที่ไม่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในสถาบันที่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดและสถาบันที่ไม่มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

นันทพร สุภาโสภณ (2536 : บทคัดย่อ) วิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 360 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก นิสิตชายและหญิง นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน แต่ นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์มีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ สูงกว่า นิสิตคณะแพทยศาสตร์

โดยรวมนิสิตมีคะแนนความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้ห้องสมุดเฉลี่ยร้อยละ 47.90 โดย นิสิตคณะแพทยศาสตร์ มีคะแนนสูงสุดคือ ร้อยละ 60.55 และสูงกว่า นิสิตคณะอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุไร สรรพเศรษฐ์ (2536 : บทคัดย่อ) วิจัยเพื่อศึกษาการสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 12 แห่ง ในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน และปัญหาการสอนการใช้ห้องสมุด กับเพื่อประเมินการสอนการใช้ห้องสมุดจากทั้งผู้สอนและผู้เรียน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามถามผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด จำนวน 54 ชุด และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 437 ชุด ผลการวิจัยพบว่า การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 12 แห่ง ใช้วิธีจัดสอนเป็นรายวิชา ในหลักสูตร สอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาใดวิชาหนึ่ง และวิธีปฐมนิเทศห้องสมุด วัตถุประสงค์ในการปฐมนิเทศห้องสมุดพบว่า ทั้งผู้สอนและนักศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้จักทรัพยากรประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดมากที่สุด เนื้อหาในการปฐมนิเทศห้องสมุดพบว่า เนื้อหาที่ผู้สอนเน้นความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ทรัพยากรห้องสมุด บริการของห้องสมุด บัตรรายการและวิธีใช้บัตรรายการ ระเบียบข้อบังคับของห้องสมุดและมารยาทในการเข้าใช้ห้องสมุด ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่า ควรเน้นความสำคัญในเรื่อง บริการของห้องสมุด บัตรรายการและวิธีใช้บัตรรายการ ในการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้สอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถเขียนรายงานทางวิชาการและเพื่อให้สามารถใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเองมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้จักบัตรรายการและวิธีใช้บัตรรายการมากที่สุด เนื้อหาในการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า เนื้อหาที่ผู้สอนเน้นความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ทรัพยากรห้องสมุด การจัดหาหมวดหมู่ทรัพยากรและการจัดเก็บ บัตรรายการ หนังสืออ้างอิงและวิธีใช้หนังสืออ้างอิง การเขียนรายงานทางวิชาการ การเขียนบรรณานุกรมและเชิงอรรถ ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่าควรเน้นความสำคัญของเนื้อหาในเรื่อง บริการของห้องสมุด และการเขียนรายงานทางวิชาการ ปัญหาในการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้สอนและนักศึกษาประสบปัญหาในด้านเนื้อหามากเกินไป ขาดอุปกรณ์การสอน บุคลากรมีจำนวนน้อย และเวลามีน้อยเกินไป

13. เอกสารที่ค้นคว้าอ้างอิง

- คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. (2543). *สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินดา จำเริญ. (2529). *การบริการผู้อ่าน*. ขอนแก่น : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นนทนา เมื่อก่อง. (2514). *บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทพร ศุภโสภณ. (2536). *ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นิธิมา สังคหะ. (2527). *การศึกษาการใช้ห้องสมุดและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2519). *หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2519*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์; และ พวา พันธุ์เมฆ, บรรณาธิการ. (2537). *บนถนนสายวิชาชีพ: ที่ระลึกในโอกาสเกษียณอายุราชการผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ทับเที่ยง และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญสม ก้านสังวร*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. (2541). กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุไร สรรพเศรษฐ์. (2536). *การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- Breivik, Patricia Senn. (1992). *Planning the Library Instruction Program*. Chicago : American Library Association.
- Donalson, Kelly A. (1999). "Library Research Success: Designing an Online Tutorial to Teach Information Literacy Skills to First-Year Students," *The Internet and Higher Education*. 2(4) : 237-251.
- Evans, G. Edward.; Amdeo, Anthony J.; & Carter, Thomas L. (1999). *Introduction to Library Public Services*. 6th ed. Englewood Colorado. : Libraries Unlimited.
- Gates, Jean Key. (1994). *Guide to the Use of Libraries and Information Resources*. 7th ed. New York: McGraw-Hill.
- Hitt, Charles Jefferson. (1991). "An Evaluation of a Bibliographic Instruction Course in the General Education Curriculum of Mankato State University: Effects of Library-Media Education 101 on Library-Use Skills and Behaviors (Minnesota, User Education)," *Dissertation Abstracts Online*. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Darlyn M. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 3 : 607-610.
- Lechner, Judith V. (1989). "Bibliographic Instruction Evaluation: A Study Testing the Correlations Among Five Measures of the Impact of a Bibliographic Instruction Program on Undergraduates' Information Searching Behavior in Libraries," *Dissertation Abstracts Online*. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.
- Roberts, Anne F.; & Blandy, Susan G. (1989). *Library Instruction for Librarians*. 2nd revised ed. Englewood, Colorado : Libraries Unlimited.
- Toomer, Clarence. (1993). "Adult Learner Perceptions of Bibliographic Instructional Services in Five Private Four-Year Liberal Arts Colleges in North Carolina (Private Colleges)," *Dissertation Abstracts Online*. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.

14. ระเบียบวิธีวิจัย

14.1 ประเภทของการวิจัย : การวิจัยนี้ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) และการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) โดยอาศัยหลักการของการวิจัยเชิงปริมาณ

14.2 การดำเนินการวิจัย : แบ่งเป็น ระยะ ดังนี้

- 14.2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์นิสิต เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาสร้างแบบสอบถาม
- 14.2.2 ระยะที่ 2 สร้างแบบสอบถาม โดยให้มีข้อความต่างๆที่ครอบคลุมเรื่อง การเรียนการสอนวิชา บส 101
- 14.2.3 ระยะที่ 3 เก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามแก่นิสิตชั้นปีที่ 2, 3, และ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 14.2.4 ระยะที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
- 14.2.5 ระยะที่ 5 สรุปผลการวิจัย เรียบเรียงรายงานการวิจัย

15. ขอบเขตของการวิจัย

15.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นิสิตปริญญาตรี ชั้นปี 2, 3, และ 4 ที่ใช้นิสิต 3 ชั้นปีดังกล่าวเพราะเป็นนิสิตได้เรียนรายวิชา บส 101 มาแล้ว จำนวนประมาณ 360 คน

15.2 ตัวแปรที่จะศึกษา

15.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

15.2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

1) เพศชาย	2) เพศหญิง

15.2.1.2 ชั้นปี แบ่งเป็น

1) ชั้นปีที่ 2	2) ชั้นปีที่ 3
3) ชั้นปีที่ 4	

15.2.1.3 คณะวิชา แบ่งเป็น

1) คณะมนุษยศาสตร์	2) คณะวิทยาศาสตร์
3) คณะสังคมศาสตร์	4) คณะทันตแพทยศาสตร์
5) คณะแพทยศาสตร์	6) คณะวิศวกรรมศาสตร์
7) คณะเภสัชศาสตร์	8) คณะสหเวชศาสตร์
9) คณะพยาบาลศาสตร์	10) คณะศิลปกรรมศาสตร์
11) คณะพลศึกษา	12) คณะศึกษาศาสตร์

15.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคิดเห็นต่อการเรียนวิชา บส 101 : สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

16. ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

1 ปี ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2544 ถึง 30 กันยายน 2545

17. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

กิจกรรมการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ 2544						
	พ.ค.44- มิ.ย.44	ก.ค.44- ส.ค.44	ก.ย.44- ต.ค.44	พ.ย.44- ม.ค.45	ก.พ.45- เม.ษ.45	พ.ค.45- ก.ย.45	
1. ทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้อง วางแผน ดำเนินการวิจัย	←→						
2. สร้างเครื่องมือวิจัย		←→					
3. ทดสอบเครื่องมือและ หาคุณภาพเครื่องมือ			←→				
3. เก็บข้อมูล				←→			
4. วิเคราะห์ข้อมูลและ เรียบเรียงรายงาน การวิจัย					←→		
5. จัดพิมพ์รายงาน การวิจัย						←→	

18. สถานที่ทำการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม 10110

19. อุปกรณ์ในการวิจัย

19.1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ที่คณะผู้วิจัยร่วมกันสร้างขึ้น

20. รายละเอียดงบประมาณที่เสนอขอ

รายการ	จำนวนเงิน
ก. หมวดตอบแทน	
1. ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิจัย 6 คน (300 บาท/คน/วัน) 7 วัน	12,600 บาท
2. ค่าตอบแทนผู้วิจัย	3,900 บาท
ข. หมวดค่าใช้จ่าย	
1. ค่าจ้างเหมาจ่ายวิเคราะห์ แปลผลข้อมูล	6,000 บาท
2. ค่าจ้างพิมพ์และสำเนาแบบสอบถาม	10,000 บาท
3. ค่าจ้างพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์	8,150 บาท
4. ค่าจ้างสำเนา/ทำปกเขียนเล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ 15 เล่มๆ เล่มละ 200 บาท	3,000 บาท
รวมทั้งสิ้น	43,650 บาท
(สี่หมื่นสามพันหกร้อยห้าสิบบาทถ้วน)	

หมายเหตุ: การจ่ายจริงจะใช้วิธีถัวจ่ายระหว่างหมวด

หัวหน้าโครงการ ธาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์
(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์)
วันที่ 26 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2544

หัวหน้าหน่วยงาน นงนารถ ชัยรัตน์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงนารถ ชัยรัตน์)
หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
วันที่ 26 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2544